II

(Rättsakter vilkas publicering inte är obligatorisk)

KOMMISSIONEN

KOMMISSIONENS BESLUT
av den 11 maj 1999
om de statliga stöd som Italien har beviljat sockersektorn

[delgivet med nr K(1999) 1363]

(Endast den italienska texten är giltig)

(1999/605/EG)

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION HAR FATTAT DETTA BESLUT

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 88.2 första stycket,

efter att i enlighet med nämnda artikel ha gett berörda parter tillfälle att yttra sig [1], och

av följande skäl:

I. FÖRFARANDE

1. Genom skrivelser av den 15 februari 1995, den 27 juni 1995 och den 27 juli 1995 informerades kommissionen om att Italien skulle komma att bevilja stöd till två företag som äger sockerfabriker.

2. Italiens ständiga representation vid Europeiska unionen anmälde stöden genom en skrivelse av den 22 augusti 1995.

3. Genom en skrivelse av den 25 november 1996 underrättade kommissionen Italien om sitt beslut att inleda det förfarande som anges i artikel 88.2 i EG-fördraget avseende dessa stöd. Italien uppmanades i skrivelsen att inkomma med synpunkter inom en månad från dagen då skrivelsen offentliggjordes.

4. Kommissionens beslut om att inleda förfarandet offentliggjordes i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning* [2]. Kommissionen har uppmanat berörda parter att inkomma med sina synpunkter på stöden i fråga inom en månad från dagen då beslutet offentliggjordes.

5. Italien översände preliminära synpunkter genom en skrivelse av den 3 april 1997. Den 8 juni 1998 översände Italien utförliga kommentarer beträffande det förfarande som inletts av kommissionen.

6. Den 17 april 1997 mottog kommissionen synpunkter från ett företag som är verksamt i samma sektor som de båda stödmottagande företagen. Synpunkterna har vidarebefordrats till Italien.

II. DETALJERAD BESKRIVNING AV STÖDEN

7. De stöd som omfattas av förfarandet har beviljats två företag som äger en sockerfabrik i Celano (punkt A) respektive i Castiglion Fiorentino (punkt B). Kronologiskt har stöden beviljats efter andra statliga stöd i form av stöd till investeringar för omstrukturering som godkänts av kommissionen och som beskrivs nedan i punkterna A och B. Datumangivelserna inom parentes avser beslut fattade av kommittén för ekonomisk planering ”Comitato interministeriale per la programmazione economica” (nedan kallad CIPE) som har godkänt stöden.

8. Samtliga stöd har betalats ut via ett offentligt bolag för åtgärder inom jordbruks- och livsmedelssektorerna kallat RIBS SpA (nedan kallat RIBS).

9. Enligt de uppgifter som tillhandahållits av Italien skulle den rättsliga grunden för stöden vara lag nr 700/83 och lag nr 209/90 som reglerar RIBS verksamhet och i vilka det föreskrivs att det skall inrättas en nationell plan för omstrukturering av sockersektorn i Italien, även om vissa av de stöd som utbetalats inte är stöd av det slag som avses i lagarna.

[1] EGT C 88, 19.3.1997, s. 4.
[2] Se fotnot 1.

Den nationella planen för omstrukturering av sockersektorn för perioden 1984/85 till 1989/90 och förlängning av dess giltighetstid

10. Genom en skrivelse av den 15 maj 1984 informerade kommissionen Italien om sitt beslut beträffande den nationella planen för omstrukturering av sockersektorn för perioden 1984/85 till 1989/90 (nedan kallad den nationella planen 84/90). I planen fastställdes målsättningarna för omstruktureringen och det angavs vissa mer allmänna tillvägagångssätt, men det gavs inga så detaljerade uppgifter att det var möjligt att avgöra huruvida de konkreta åtgärderna var förenliga och i meddelandet om att kommissionen inte tänkte göra invändningar mot lag 700/83 förbehöll kommissionen sig rätten att granska de enskilda åtgärdsplaner som skulle komma att upprättas enligt lagen och som måste anmälas var och en för sig i enlighet med artikel 88.3.

11. På grundval av den nationella planen 84/90 har Italien anmält två särskilda åtgärdsplaner för omstrukturering, dels avseende sockerfabriken i Castiglion Fiorentino och dels avseende anläggningarna i Celano och Strongoli. Kommissionen meddelade sitt godkännande av dessa båda projekt genom skrivelser av den 13 december 1984 respektive den 5 augusti 1985.

12. De båda projekten inbegrep följande åtgärder:

Stöd till investeringar för omstrukturering av sockerfabriken i Castiglion Fiorentino i följande form:

a) Ökning av kapitalet i företaget Zuccherificio Castiglionese SpA (nedan kallat Castiglionese) med 12 000 miljoner italienska lire via RIBS.

b) Ett lån på 24 000 miljoner lire på förmånliga villkor från RIBS.

Stöd till investeringar för omstrukturering av sockerfabrikerna i Celano och Strongoli i följande form:

a) Ökning av kapitalet i företaget Nusam SpA (nedan kallat Nusam) med 10 000 miljoner lire via RIBS.

b) Ett lån på 35 000 miljoner lire på förmånliga villkor från RIBS.

13. Giltighetstiden för den första nationella planen för omstrukturering av sockersektorn förlängdes till att omfatta även regleringsåret 1990/91. Genom en skrivelse av den 20 juni 1991 godkände kommissionen förlängningen och godkände även principiellt 1984 års uppdatering av planen för perioden 1991/92 till 1995/96, samtidigt som kommissionen återigen förbehöll sig rätten att bedöma de åtgärder som skulle komma att antas med tillämpning av den uppdaterade omstruktureringsplanen och som måste anmälas i enlighet med artikel 88.3 i fördraget.

14. I samma beslut uppmanade kommissionen Italien att inte ge de eventuella stödmottagarna några löften förrän kommissionen hade haft tillfälle att yttra sig om åtgärderna i omstruktureringsplanen. De åtgärder som är föremål för det här beslutet ingår i det sammanhanget eftersom de beviljats inom giltighetstiden för den nationella planen för omstrukturering av sockersektorn och eftersom Italien anser att de är förenliga med planen.

A. ***Stöd till anläggningen i Celano***

15. Stödet till omstrukturering av sockerfabriken i Celano beviljades ursprungligen företaget Nusam och därefter företaget Sadam Abruzzo SpA (nedan kallat Sadam Abruzzo) som ingår Sadam-koncernen och som den 17 december 1991 förvärvade anläggningen som likvidation från Nusam efter att ha arrenderat densamma sedan den 11 augusti 1989. Det är här fråga om de stöd som anges nedan i skäl 15.1–15.6.

15.1 Genom beslut fattat av CIPE den 12 april 1988 beviljades stöd i form av kapitaltillskott på 5 000 miljoner lire till företaget Nusam som ägde sockerfabriken i Celano. Kapitaltillskottet gjordes för att täcka en tidigare sänkning av aktiekapitalet (från 26 000 miljoner lire till 13 000 miljoner lire) som hade använts för att täcka företagets förluster. Hela kapitaltillskottet nedsattes sedan till noll för att täcka förluster.

15.2 Genom beslut fattat av CIPE den 12 september 1989 beviljades stöd i form av en borgensförbindelse på 2 000 miljoner lire till förmån för företaget Sadam Abruzzo som arrenderade och sedan blev ägare till sockerfabriken. Borgensförbindelsen, som utställdes när Sadam Abruzzo började arrendera anläggningen av Nusam, gällde för Nusams skulder till andra fordringsägare.

15.3 Genom beslut fattat av CIPE den 2 februari 1990 beviljades stöd i form av en borgensförbindelse på 11 000 miljoner lire till förmån för företaget Sadam Abruzzo. Borgensbeloppet motsvarade kostnaderna för de investeringar som Sadam Abruzzo gjorde för ägarföretagets räkning (Nusam) under den period då Sadam Abruzzo arrenderade anläggningen.

15.4 Stöd på 2 500 miljoner lire beviljades till omkapitalisering av Nusam efter det att aktiekapitalet nedsatts till noll för att täcka förluster. Kapitaltillskottet tog formen av avskrivning av delar av Nusams hypotekslån, motsvarande samma belopp.

15.5 Genom beslut fattat av CIPE den 26 juli 1990 gavs RIBS uppdraget att vidta alla de åtgärder som krävdes för att se till att Nusam inte gick i konkurs och för att sälja Nusams anläggning i Celano till Sadam Abruzzo (”särskild åtgärdsplan 1990”).

Följande åtgärder vidtogs:

a) RIBS avstod från säkerheten, dvs. anläggningen i Celano, för betalningen av Nusams resterande skuld till RIBS på 17 504 miljoner lire. Härigenom förvandlades skulden till en oprioriterad skuld och Nusam kunde undvika konkurs och kunde ingå en ackordsuppgörelse ([3]).

b) Prioritering av andra oprioriterade skulder framför hypotekskrediten. I och med Nusams konkurs den 29 december 1997 gick denna fordran slutligen förlorad.

c) Försäljning av Nusams anläggning i Celano till Sadam Abruzzo varvid Sadam Abruzzo övertog ansvaret för betalningen av Nusams resterande skuld till RIBS på 15 000 miljoner lire (på samma villkor).

d) Beviljande av en ny amorteringsfri period på fem år för ovannämnda skuld på 15 000 miljoner lire (då endast räntan, som fastställts på förmånliga villkor, behöver betalas).

15.6 Genom samma beslut, fattat av CIPE den 26 juli 1990 beviljades följande stöd:

a) Stöd i form av kapitaltillskott på 8 000 miljoner lire till Sadam Abruzzo.

b) Lån på 11 000 miljoner lire på förmånliga villkor från RIBS till Sadam Abruzzo.

B. ***Stöd till anläggningen i Castiglion Fiorentino***

16. Samtliga stöd har beviljats företaget Castiglionese, vars aktiekapital var fördelat mellan RIBS och Federconsorzi SpA (som innehade aktiemajoriteten). När det senare företaget gick i konkurs hamnade de företag som det kontrollerade i svårigheter varför aktierna i Federconsorzi SpA såldes till SECI. SpA (nedan kallat SECI) vilket innebar att Castiglionese kom att ingå i Sadam-koncernen från och med den 29 juli 1992. Det är här fråga om de stöd som anges nedan:

16.1 Den 2 augusti 1991 beviljades stöd i form av en borgensförbindelse till förmån för Castiglionese, ägare till sockerfabriken i Castiglion Fiorentino, så att företaget kunde få ett lån på 41 000 miljoner lire för att täcka utgifterna för regleringsåret 1991.

([3]) Detta är endast möjligt om gäldenären kan betala alla prioriterade skulder och 40 % av de oprioriterade skulderna.

16.2 Genom ett beslut av den 16 april 1992 godkände CIPE en åtgärdsplan (”särskild åtgärdsplan 1992”) till förmån för Castiglionese i syfte att sanera företagets finanser (företaget hade begärt en ackordsöverenskommelse i augusti 1991). Följande åtgärder vidtogs:

a) Förlängning med ytterligare tio år för avbetalningen av kapitaltillskottet från 1984 på 12 000 miljoner lire (det stöd som detta första kapitaltillskott utgjorde har godkänts av kommissionen).

b) Kapitalisering av en del av det förmånliga lån (20 000 miljoner lire) som RIBS beviljade Castiglionese 1984 (det stöd som detta förmånliga lån innebar har godkänts av kommissionen).

c) Omfördelning på 15 år av återbetalningen av resterande skuld på lånet på 24 000 miljoner lire.

d) Kapitaltillskott i Castiglionese från RIBS på 10 000 miljoner lire.

e) Lån på 20 000 miljoner lire på förmånliga villkor från RIBS till Castiglionese.

f) Sadam Abruzzos köp av RIBS andelar enligt leden a), b) och d) till nominalvärdet.

III. **SKÄL FÖR ATT INLEDA FÖRFARANDET**

17. De skäl som kommissionens beslut att inleda förfarandet i artikel 88.2 bygger på kan sammanfattas enligt följande:

18. De stöd som RIBS beviljat på grundval av CIPE:s beslut omfattas inte av de planer för omstrukturering av sockersektorn som kommissionen godkände 1984 och 1991.

19. Stöden ingår inte i de särskilda åtgärdsplanerna, vilket de skulle göra enligt omstruktureringsplanerna. De särskilda åtgärdsplanerna skulle dessutom ha anmälts till kommissionen i enlighet med artikel 88.3 i fördraget, eftersom kommissionen, då den gav ett principiellt godkännande av omstruktureringsplanerna, förbehöll sig rätten att yttra sig om huruvida de åtgärder som skulle komma att vidtas enligt planerna var förenliga med gemenskapsrätten eller inte.

20. Det är inte möjligt att godta Italiens påstående om att det skulle vara möjligt att i efterhand påvisa ett orsakssamband mellan de stöd som beviljades av RIBS och de investeringar som de stödmottagande företagen gjort. Kommissionen har inte kunnat påvisa något sådant orsakssamband mellan stöden och gjorda investeringar.

21. Det är inte heller möjligt att säkerställa att stöden har beviljats i enlighet med artikel 46 i rådets förordning (EEG) nr 1785/81 av den 30 juni 1981 om den gemensamma organisationen av marknaden för socker ([4]), senast ändrad genom kommissionens förordning (EG) nr 1148/98 ([5]), enligt vilken (i likhet med motsvarande bestämmelse i rådets förordning (EEG) nr 1254/89 ([6]), ändrad genom kommissionens förordning (EG) nr 260/96 ([7]), avseende regleringsåren 1989/90 och 1990/91), stöd till omstrukturering av bet- och sockersektorn i Italien skall uppfylla följande kriterier:

— Stöden skall motiveras av exceptionella omständigheter i samband med planerna för den pågående omstruktureringen av sockersektorn i Italien.

— Stöden skall vara förenliga med omstruktureringsplanerna.

22. Utöver den juridiska ram som ges genom artikel 46 i förordning (EEG) nr 1785/81 kan de aktuella stöden varken betraktas som investeringsstöd eller stöd till företag i svårigheter, med beaktande av vilken situation de stödmottagande företagen befann sig i då stöden betalades ut.

23. De aktuella stöden omfattas, på grundval av bestämmelserna beträffande investeringsstöd till sektorerna för bearbetning och saluföring av jordbruksprodukter, av förbudet mot investeringsstöd till sockersektorn.

24. Beträffande bestämmelserna för undsättnings- och omstruktureringsstöd till företag i svårigheter ansåg kommissionen att varken de kriterier som var tillämpliga på jordbrukssektorn när förfarandet inleddes eller kriterierna i gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till undsättning och omstrukturering av företag i svårigheter ([8]) var uppfyllda. Riktlinjerna ändrades 1997 med hänsyn till de särskilda kriterier som gäller för jordbrukssektorn ([9]).

IV. **SYNPUNKTER FRÅN BERÖRDA PARTER**

25. Genom en skrivelse av den 17 april 1997 inkom ett privat företag med synpunkter till kommissionen inom ramen för det förfarande som inletts i enlighet med artikel 88.2. Det rör sig om ett företag som producerar och saluför betsocker och således är en direkt konkurrent till Sadam-koncernen.

26. Företaget stödjer kommissionens uppfattning både ur juridisk och faktisk synvinkel, dvs. att de undersökta åtgärderna till förmån för sockerfabrikerna i Celano och Castiglion Fiorentino, som för närvarande ägs av Sadam, definitivt har tagit formen av stöd till förmån för Sadam. Sadam kom att bli ägare till två anläggningar, dels anläggningen i Celano som tillhörde Nusam och anläggningen i Castiglion Fiorentino som tillhörde Castiglionese på förmånliga villkor av ett slag som inte kan godtas i en marknadsekonomi.

27. Emellertid bör följande faktorer beaktas:

— Företaget instämmer inte i kommissionens slutsatser beträffande CIPE:s beslut av den 6 augusti 1987 varigenom RIBS gavs tillåtelse att höja det förmånliga lånet till sockerfabriken i Celano till 35 000 miljoner lire. Företaget anser att det inte räcker att beslutet inte verkställdes och beloppet aldrig betalades ut för att åtgärden inte skall betraktas som stöd, eftersom bara det faktum att dessa medel stod till Nusams förfogande gav Nusam möjligheter att erhålla finansiering från banker något som inte annars hade varit möjligt.

— Företaget anser vidare att kommissionen inte har tagit hänsyn till de snedvridningar som kunde bli följden av de åtgärder som föreskrivs i CIPE:s beslut av den 12 april 1988, men som inte genomfördes. Om man hade förutsett snedvridningen hade Nusam kunnat beviljas annan finansiering från bankerna.

28. Företagets argument tycks bygga på uppfattningen att bara det faktum att det gjordes offentligt att nya resurser stod till det stödmottagande företagets förfogande fick samma effekter som om en statlig garanti hade beviljats.

29. På grundval av de uppgifter som finns tillgängliga är det emellertid inte möjligt att dra slutsatsen att företaget inte skulle ha kunnat ta lån i banker, om saken inte hade offentliggjorts, eller att de lån som företaget skulle ha kunnat få skulle ha en lägre räntesats än vad finansieringsinstituten normalt tillämpar för liknande lån till andra företag.

V. **KOMMENTARER FRÅN ITALIEN**

30. Genom en skrivelse av den 3 april 1997 inkom Italien med preliminära kommentarer. Den 8 juni 1998 översändes detaljerade kommentarer angående det förfarande som kommissionen inlett och de kommentarerna sammanfattas nedan.

([4]) EGT L 177, 1.7.1981, s. 4.
([5]) EGT L 159, 3.6.1998, s. 38.
([6]) EGT L 126, 9.5.1989, s. 1.
([7]) EGT L 34, 13.2.1996, s. 16.
([8]) EGT C 368, 23.12.1994.
([9]) EGT C 283, 19.9.1997, s. 2.

31. Enligt Italien kan de stöd i etapp II som beviljades i enlighet med CIPE:s beslut omfattas av den nationella plan för omstrukturering av sockersektorn som kommissionen godkände genom sitt beslut av den 15 maj 1984 (den nationella planen 84/90) och som sedan förlängdes och uppdaterades för perioden från 1991/92 till 1995/96 (förlängningen och uppdateringen av den nationella planen 91/96 godkändes genom kommissionens beslut av den 20 juni 1990). De stöden skulle vara en logisk följd av de åtgärder som föreskrivs i de två särskilda åtgärdsplaner som kommissionen godkände genom beslut av den 13 december 1984 för sockerfabriken i Castiglion Fiorentino respektive den 5 augusti 1985 för sockerfabriken i Celano. Kommissionens godkännande av de båda särskilda åtgärdsplanerna grundades på bedömningen att de var förenliga med den anmälda och godkända planen för omstrukturering av sockersektorn.

32. På grundval av den rättspraxis som fastställs i den dom som Europeiska gemenskapernas domstol avgav den 5 oktober 1994 i mål C-47/91 – Italien/Kommissionen ("Italgrani" ([10])) anser Italien att åtgärder som vidtagits i enlighet med CIPE:s beslut är förenliga eftersom de antagits i enlighet med de planer för sektorn som kommissionen har godkänt.

33. Enligt den rättspraxisen kan kommissionen, då den gör en bedömning av ett enskilt stöd som det hävdas har beviljats i enlighet med en ordning som redan har godkänts, inte omedelbart börja undersöka hur stödet förhåller sig till fördraget. Kommissionen måste först och främst fastställa om stödet är förenligt med stödordningen och om stödet uppfyller de villkor som har fastställts i beslutet om godkännande av ordningen ([11]).

34. I domen anger domstolen dessutom att i de fall då kommissionen, efter en sådan begränsad undersökning konstaterar att det enskilda stödet är förenligt med beslutet om godkännande av stödordningen, skall stödet betraktas som godkänt och således som förekommande ([12]).

35. Enligt Italien är kommissionens argument att den för att godkänna de båda planerna för sektorn krävde att enskilda åtgärdsplaner anmäls i förväg, endast en formell aspekt. Det faktum att kommissionen konstaterar att skyldigheten att förhandsanmäla inte har iakttagits får inga som helst effekter för bedömningen av huruvida stöden är förenliga med planerna för sektorn. Underlåtenheten att förhandsanmäla stöden förhindrar inte att man betraktar stöden som godkända stöd, dvs. som redan förekommande stöd i enlighet med artikel 88.1 i fördraget, på vilka punkt 3 i samma artikel inte är tillämplig.

36. De stöd som kommissionen vänder sig emot borde betraktas som omstruktureringsstöd eftersom de återställt lönsamheten i företagen på medellång och lång sikt samtidigt som de högsta tillåtna produktionskvoter som fastställs i besluten om godkännande av planerna för sektorn inte har överskridits. Enligt de italienska myndigheterna har man dessutom iakttagit principen om proportionalitet mellan de stöd som utbetalas och kostnader och förtjänster i samband med omstruktureringen. Myndigheterna har även lämnat in vissa uppgifter som är avsedda att bevisa att de båda anläggningarna faktiskt har blivit lönsamma.

37. Italien påpekar vidare att det råder balans mellan beviljade stöd och de investeringar som faktiskt har gjorts i de båda sockerfabrikerna under samma period.

38. När det gäller sockerfabriken i Celano, för vilken det i planen föreskrevs investeringar på 93 800 miljoner lire (varav 62 800 miljoner lire föreskrevs i den särskilda planen från 1985 ([13]) som godkändes av kommissionen), skall det ha gjorts investeringar för 105 900 miljoner lire, varav 84 000 miljoner lire från RIBS (50 000 miljoner föreskrevs i den särskilda planen från 1985). Stödekvivalenten skulle uppgå till 42,34 % om den beräknas enligt de investeringar som föreskrivs i planen och till 35,81 % om den beräknas enligt de investeringar som faktiskt har gjorts.

39. När det gäller sockerfabriken i Castiglion Fiorentino, för vilken det i planen föreskrevs investeringar på 109 500 miljoner lire (varav 62 000 miljoner lire föreskrevs i den särskilda planen från 1984 ([14]) som godkändes av kommissionen), skall det ha gjorts investeringar för 126 500 miljoner lire, varav 66 000 miljoner lire från RIBS (36 000 miljoner föreskrevs i den särskilda planen från 1984). Stödekvivalenten skulle uppgå till 44,51 % om den beräknas enligt de investeringar som föreskrivs i planen och till 36,06 % om den beräknas enligt de investeringar som faktiskt har gjorts.

40. Enligt Italien har de investeringar som har gjorts inte endast avsett tekniska förbättringar av anläggningarna utan även förbättringar av produktionskapaciteten (uttryckt som bearbetningskapacitet i antal ton sockerbetor per dag). De italienska myndigheterna har tillhandahållit uppgifter för att bekräfta detta påstående.

([10]) REG 1994, s. I-4635.
([11]) Ibidem, punkt 24, motivering.
([12]) Ibidem, punkt 25, motivering.
([13]) Uppgifterna avser åtgärder i de båda sockerfabrikerna som då tillhörde Nusam (Celano och Strongoli).
([14]) Se fotnot nr 13.

41. Italien är av åsikten att omstruktureringen av de båda sockerfabrikerna inte har förorsakat några snedvridningar av de konkurrensförhållanden som rådde innan de aktuella åtgärderna genomfördes och ej heller någon ökning av sockerproduktionen i Italien. Avsikten med stöden var inte att gynna något särskilt företag, utan att omstrukturera de båda sockerfabrikerna, oavsett vem som ägde dem, som ett led i genomförandet av de mål som fastställs i planerna för sektorn.

42. I den nationella planen 84/90 föreskrevs följande:

a) Åtgärderna från RIBS skulle fungera som ett specifikt instrument för omstrukturering av sockersektorn.

b) RIBS skulle agera i enlighet med den särskilda åtgärdsplanen för var och en av de anläggningar som skulle omstruktureras.

c) RIBS skulle använda sig av de instrument som föreskrivs i lag nr 700/83, dvs. kapitaltillskott, lån med flera långivare och lån på förmånliga villkor.

d) De åtgärder som RIBS skulle komma att vidta var avsedda att tillvarata betodlarnas andelsinnehav i bearbetningsföretagen, vilket skulle möjliggöra mer balanserade förhållanden mellan jordbruksverksamheten och den industriella verksamheten.

e) Ett grundläggande mål för planerna var ökad effektivitet och fastställande av ekonomiska kriterier för förvaltningen, både i jordbruksverksamheten och den industriella verksamheten.

f) I mellersta Italien skulle produktionen komma att koncentreras till sockerfabriken i Castiglion Fiorentino genom att anläggningen i Cecina skulle stängas.

g) I södra Italien skulle sockerfabriken i Celano vara en av de anläggningar som skulle fortsätta att vara i drift, medan anläggningarna i Capua och Avezzano skulle stängas.

h) Åtgärderna från RIBS skulle kunna komma att användas för att omstrukturera ägandeförhållandena mellan de olika anläggningarna i syfte att göra hela sektorn mer effektiv.

43. Vid uppdateringen av den nationella planen 84/90 (PN 91/96) togs hänsyn till det faktum att de åtgärder från RIBS som föreskrevs i planen för sektorn för 1984 hade inneburit kapitaltillskott på sammanlagt 84 000 miljoner lire och finansieringar till ett sammanlagt belopp av 327 000 miljoner lire. Vidare konstaterades att det var nödvändigt att begränsa åtgärderna till befintliga anläggningar och det bekräftades att det finns behov av att skapa ett centrum för sockerindustrin i mellersta Italien och det föreskrevs att nya resurser skulle användas för de åtgärder som RIBS skulle komma att vidta i enlighet med de särskilda åtgärdsplanerna.

44. Enligt Italien framgår det tydligt av de särskilda åtgärdsplanerna för investeringar i anläggningarna i Celano och Castiglion Fiorentino, som godkänts av CIPE, att avsikten med de statliga stöden var att åstadkomma en omstrukturering av sockersektorn, både jordbruksverksamheten och bearbetningsverksamheten, i enlighet med de nationella planerna för sektorn och artikel 46.4 i förordning (EEG) nr 1785/81.

45. Enligt Italien har målet att omstrukturera den industriella delen av sockersektorn uppnåtts i och med att bearbetningsverksamheten har koncentrerats till de två aktuella anläggningarna och de tre andra anläggningarna i Cecina, Avezzano och Latina har stängts. Vidare har det faktum att bearbetningsverksamheten, både tekniskt och ekonomiskt, har koncentrerats till en och samma anläggning inneburit stordriftsfördelar, och antalet arbetstillfällen har kunnat bibehållas på samma nivå utan att man har behövt belasta det sociala skyddsnätet. Målet att betodlarna skulle medverka i förvaltningen av den industriella verksamheten har uppnåtts genom att betodlarnas nationella finansbolag Finbieticola har fått andel av aktiekapitalet i det företag som äger anläggningen i Castiglion Fiorentino. De företag som blivit föremål för åtgärder från RIBS har kunnat återupprätta sin lönsamhet långsiktigt och kunnat uppfylla återbetalningskraven för lån och kapitaltillskott från RIBS. Målsättningen att bibehålla produktionsområdena (och följaktligen lönsamheten för aktörerna inom betsektorn) har uppnåtts utan produktionsökningar i de aktuella områdena. Enligt de italienska myndigheterna skulle områdena ha gått under utan dessa åtgärder eftersom övriga bearbetningsanläggningar är belägna på mer än 250 km avstånd från anläggningarna i Celano och Castiglion Fiorentino och kompensationen för transportutgifter enligt gemenskapens bestämmelser för fastställande av priset vid interventionsuppköp endast täcker distanser på 50 km.

46. Generellt trycker Italien på det faktum att kommissionen ser välvilligt på privatisering av offentliga företag. Enligt de italienska myndigheterna har åtgärderna inneburit privatisering, både när det gäller sockerfabriken i Celano (som ägdes av Nusam, som är ett företag som i sin tur ägs av olika regionala offentliga organ) och när det gäller sockerfabriken i Castiglion Fiorentino (som ägdes av Castiglionese, som är ett företag som kontrolleras av Federconsorzi).

47. De italienska myndigheterna hävdar att det inte har betalats ut stöd till förvärven av de båda sockerfabrikerna.

48. Man menar att båda förvärven skett inom ramen för likvideringen av de båda företagen under överinseende av behörig konkursdomare. Eventuella intressenter hade kunnat lämna anbud på samma villkor och RIBS åtgärder till förmån för företagen som förvärvade sockerfabrikerna genomfördes först efter förvärvet.

Har gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till företag i svårigheter iakttagits?

49. När det gäller frågan om huruvida gemenskapens riktlinjer för undsättning och omstrukturering av företag i svårigheter har iakttagits anger Italien följande synpunkter:

— *Lönsamhet skall återställas*: De stöd som RIBS har beviljat ingår i en särskild plan för teknisk och ekonomisk omstrukturering i syfte att långsiktigt återställa företagets lönsamhet. I det aktuella fallet har syftet uppnåtts. De företag som varit föremål för åtgärder har återfått sin driftsduglighet, både industriellt och ekonomiskt.

— *Omstruktureringsstödet får inte ha snedvridande effekter på konkurrensen*: Detta villkor har iakttagits såtillvida att den produktionskapacitet som blev resultatet av de åtgärder som vidtogs av RIBS inte överstiger den kvot som tilldelats Italien och ej heller kvoten för de produktionsområden som planerna gällde för. Dessutom har stöden från RIBS inte påverkat betproduktionen i de berörda områdena eftersom omstruktureringen av de båda sockerfabrikerna gjordes samtidigt som andra närliggande anläggningar stängdes.

— De stöd som RIBS betalade ut före de särskilda åtgärdsplanerna från 1990 och 1992 måste betraktas som *undsättningsstöd* i enlighet med gemenskapens riktlinjer. Det är frågan om tillfälliga åtgärder för att hjälpa de stödmottagande företagen i väntan på omstrukturering.

Åtgärder för omstrukturering av sockerfabriken i Celano

50. Enligt Italien måste bedömningen av samtliga åtgärder som RIBS vidtog till förmån för sockerfabriken i Celano ske på grundval av följande överväganden:

51. Under bokföringsåret 1988 var den ekonomiska situationen för Nusam, som ägde de båda sockerfabrikerna i Celano och Strongoli, sådan att det var omöjligt att genomföra de mål som fastställts då man antog 1984 års särskilda plan, vilken godkändes av kommissionen 1985. I bokslutet för 1988 uppgick de totala förlusterna till nästan 16 000 miljoner lire, varav 6 000 miljoner var förluster från driften av anläggningen i Strongoli.

52. Av analysen av den ekonomiska situationen framgick det att det var möjligt att behålla verksamheten i sockerfabriken i Celano (där driftsbudgeten för samma år visade på ett överskott på 2 800 miljoner lire), samtidigt som det framgick att det var omöjligt att fortsätta driften av anläggningen i Strongoli. Vidare konstaterades att företagets ekonomi allvarligt belastades av de finansiella omkostnaderna för kortfristiga lån.

53. I den rapport om företagets situation som lades fram för jordbruksministern efter det att budgeten för 1988 hade godkänts framgick att företaget hade behov av kortfristiga lån på 39 000 miljoner lire (utöver amorteringarna till RIBS för det lån på 35 000 miljoner lire som beviljats för genomförandet av 1984 års särskilda åtgärdsplan).

54. Mot bakgrund av detta fattade jordbruksministern ett principiellt beslut om att de båda sockerfabrikernas öden skulle skiljas åt, i syfte att förhindra att Nusams väntade konkurs skulle innebära att anläggningen i Celano också behövde stängas, och att förvaltningen skulle tas över av företaget Sadam, som arrenderade anläggningen.

55. För genomförandet av dessa bestämmelser bemyndigade CIPE, genom beslut av den 12 september 1989 och den 2 februari 1990 (se skäl 15.2 och 15.3), RIBS att utfärda en borgensförbindelse på 2 000 miljoner lire som säkerhet för Nusams skulder till förmån för Sadam och en borgensförbindelse som säkerhet för Nusams skulder beträffande de investeringar som Sadam gjort under den tid som Sadam arrenderade (11 000 miljoner lire).

56. För att möjliggöra utarrenderingen av sockerfabriken i Strongoli, vilken inte skulle ha varit möjlig om företaget hade försatts i konkurs, beslutades vid Nusams bolagsstämma den 2 mars 1990 att förlusterna för bokföringsåret 1988/89 (motsvarande 31 037 miljoner lire) skulle täckas med hjälp av bland annat att aktiekapitalet (26 000 miljoner lire) nedsattes till noll och att en del av lånet från RIBS (1 542 miljoner lire) lades om. Bolagsstämman beslutade även att omkapitalisera Nusam genom att omvandla en annan del av lånet från RIBS (954 miljoner lire) och genom att utnyttja medel från andra andelsinnehavare (1 530 miljoner lire) (se skäl 15.4).

57. Den 18 oktober 1990 lämnade Nusam in en ansökan om ackordsöverenskommelse med övertagande av anläggningen till domstol i Rom. Tillsammans med ansökan om ackordsöverenskommelse lämnade man även in det köpeanbud på sockerfabriken i Celano som lagts av Sadam, som arrenderade sockerfabriken.

58. Anbudet bestod av följande element:

a) Priset skulle vara 26 000 miljoner lire, varav 15 000 miljoner lire i form av övertagande av Nusams återstående skuld till RIBS ([15]), och 11 000 miljoner lire i form av att Sadam avstod från sin fordran gentemot Nusam för de investeringar som Sadam gjort under den tid som företaget arrenderade anläggningen.

([15]) Återstoden av denna skuld (17 504 miljoner lire) gick förlorad till följd av Nusams konkurs.

b) Inlösen av de borgensförbindelser som RIBS ingått till förmån för Sadam.

c) Löfte från den nya ägarens sida om att behålla personalen vid sockerfabriken i Celano.

59. Genom en dom av den 18 juli 1991 godkände konkursdomstolen ackordsöverenskommelsen och avtalet om försäljning av Nusams anläggning till Sadam Abruzzo SpA som ingår i Sadam-koncernen.

60. Enligt Italien skedde hela försäljningen under överinseende av konkursdomstolen och denna hade möjlighet att beakta även andra köpeanbud från andra eventuella intressenter.

61. Sockerfabriken i Strongoli stängdes av Nusam i slutet av regleringsåret 1992.

62. Det är med beaktande av dessa förutsättningar som bedömningen av de stöd som beviljades genom CIPE:s beslut av 26 juli 1990 (se skäl 15.5 och 15.6.) bör göras, eftersom stöden var avsedda att förhindra att Nusam gick i konkurs och till avveckling av verksamheten i Celano (positiva effekter s.k. *goodwill*, produktionskvoter, produktionsområde, anställda). CIPE:s beslut och den särskilda åtgärdsplanen syftade till att säkerställa att målen i planen för sektorn kunde uppnås, dvs. koncentration av bearbetningsverksamheten, bevarande av betodlingarna och slutförande av den tekniska omstruktureringen av anläggningarna.

63. Kommissionen menar att det pris som Sadam betalade för sockerfabriken var lägre än anläggningens egentliga värde, medan Italien menar att man vid beräkningen av värdet på 31 800 miljoner lire gjorde en välvillig uppskattning och bortsåg från Nusams dåliga lönsamhet *(badwill)* vid tiden då avtalet ingicks.

64. Den nya särskilda åtgärdsplan som fastställdes genom beslutet ålade dessutom köparen Sadam att göra investeringar för tiotals miljarder lire.

65. Mot bakgrund av detta borde de åtgärder som föreskrevs i CIPE:s beslut av den 26 juli 1990 betraktas som en omstruktureringsplan med vilken avsikten var att modernisera anläggningen, sänka produktionskostnaderna och återställa lönsamheten på medellång och lång sikt.

66. Omstruktureringen av sockerfabriken i Celano innebar modernisering av samtliga faser i produktionen. Investeringarna gav följande resultat:

a) En ökning av bearbetningskapaciteten från 3 700 ton sockerbetor per dag till 7 500 ton sockerbetor per dag, varigenom man har säkerställt avsättning av produktionsområdets samlade betproduktion, även efter det att anläggningarna i Avezzano och Latina hade stängts.

b) En ökning av kristalliseringskapaciteten från 480 till 800 ton per dag gjorde det möjligt att sänka kostnaderna för lagring av isoglukosen.

c) En minskning av bränsleförbrukningen från 402 till 320 kg eldningsolja per ton socker.

d) En anläggning för torkning av betmassa skapades.

67. När det gäller stöden enligt CIPE:s beslut av den 12 april 1988 och den 28 juni 1990 (se skäl 15.1 och 15.4), dvs. RIBS:s bidrag till omkapitalisering av Nusam vid två tillfällen, först med 5 000 miljoner lire 1988 och sedan med 25 000 miljoner lire 1990, anser Italien att dessa stöd är berättigade eftersom 1985 års åtgärdsplan för anläggningen i Celano (som har godkänts av kommissionen) ändrades 1987 för att öka investeringsvolymen (ytterligare investeringar till ett värde av 13 000 miljoner lire). Dessutom menar man att dessa stöd dessutom var avsedda att skydda de intressen som RIBS hade som aktieägare i Nusam och att se till att det inte låg några hinder i vägen för de åtgärder som föreskrevs i den uppdaterade planen för sektorn (särskilt inte för inrättandet av ett sockercentrum i mellersta Italien).

68. Stöden enligt skäl 15.2 och 15.3 (CIPE:s beslut av den 12 september 1989 och den 2 februari 1990) tog formen av säkerheter som RIBS ställde till förmån för Sadam, som arrenderade sockerfabriken, för att täcka Nusams skatteskulder för den period som föregick arrendeperioden och Nusams skuld till Sadam för de investeringar som Sadam hade gjort under arrendeperioden (borgensförbindelserna uppgick till 2 000 miljoner lire respektive 11 000 miljoner lire). I detta sammanhang påpekar Italien att de borgensförbindelser som RIBS ställde inte innebar någon egentlig utbetalning av pengar eftersom de aldrig utnyttjades och att de inte beviljades som säkerhet för ett lån utan för att täcka förpliktelser som följde av ett avtal. Det påstås att de båda säkerheterna skall ha ”återlämnats” (sic) av Sadam till RIBS i samband med förvärvet av sockerfabriken i Celano.

Åtgärder för omstrukturering av sockerfabriken i Castiglion Fiorentino

69. Enligt Italien har det stöd i form av en säkerhet som beviljades genom CIPE:s beslut av den 2 augusti 1991 (se skäl 16.1) sitt berättigande i det faktum att Federconsorzi, som hade aktiemajoritet i företaget Castiglionese, var i kris och att de företag som kontrollerades av Federconsorzi därför fick sina bankkrediter indragna. I början av regleringsåret 1991/92 tvingades Castiglionese att begära tvångsförvaltning eftersom man inte kunde garantera betodlarna betalning för levererade betor.

70. Borgensförbindelsen på 41 000 miljoner lire som RIBS beviljade Castiglionese var således avsedd som säkerhet för eventuella banklån som Castiglionese skulle komma att ta för att betala betodlarna. Borgensförbindelsen kom emellertid aldrig att användas för banklån utan kom att fungera som en ”formell” säkerhet gentemot betodlarna, eftersom bankerna beviljade Castiglionese förskott och den enda säkerhet som krävdes för det var en pant i form av det socker som skulle komma att produceras.

71. Enligt Italien bör även de åtgärder från RIBS som infördes genom CIPE:s beslut av den 16 april 1992 (se skäl 16.2) betraktas som åtgärder enligt den nationella planen 1984/1990 och den nationella planen 1991/1996. Avsikten med åtgärderna skall ha varit att säkerställa fortsatt bearbetningsverksamhet i den enda sockerfabriken i det betproduktionsområde som utgörs av Toskana och Umbrien, utan att det skulle påverka de åtgärder som RIBS redan hade vidtagit till förmån för anläggningen i Castiglion Fiorentino (dessutom äventyrades återbetalningen av de förmånliga lånen genom Federconsorzis kris).

72. Italien instämmer inte i kommissionens ståndpunkt att de åtgärder som vidtogs i enlighet med beslutet bör betraktas som stöd till Sadams förvärv av sockerfabriken i Castiglion Fiorentino. Italien anger följande orsaker:

73. Försäljningen av aktierna i företaget Zuccherificio Castiglionese SpA, som tillhörde Federconsorzi, skedde under överinseende av konkursdomstolen i Rom inom ramen för ackordsöverenskommelsen för Federconsorzi. Eftersom försäljningen skedde i enlighet med konkursdomstolens regler och eftersom eventuella övriga intressenter hade inbjudits att lämna anbud, anser de italienska myndigheterna att vilken anbudsgivare som helst hade kunnat få dra förmån av RIBS åtgärder på samma villkor som Sadam. Domstolens regler och anbudsinfordran för den anbudsomgång som Sadam och det enda andra företag som visat intresse hade inbjudits att delta i har skickats in till kommissionen.

74. De åtgärder som godkändes genom CIPE:s beslut av den 16 april 1992 avsåg inte någon särskild mottagare utan varje eventuell köpare som uppfyllde villkoren i beslutet.

75. Förlängningen av RIBS bidrag till kapitalet i Castiglionese (enligt gällande bestämmelser kan förlängning endast ske om betodlarna äger del av aktiekapitalet i det stödmottagande företaget) beviljades efter det att Sadam hade överfört 35 % av aktierna i Castiglionese till Finbieticola SpA till inköpspriset. Finbieticola SpA har dessutom förvärvat 35 % av de aktier som blev resultatet av den kapitalökning som gjordes av RIBS (betalning över 15 år utan ränta) och har även förbundit sig att, när det har gått femton år sedan överföringen gjordes, lösa in ytterligare 35 % av de aktier som RIBS förvärvat genom sitt första bidrag till kapitalet i Castiglionese.

76. När det gäller själva anläggningen bestod omstruktureringen av sockerfabriken i Castiglion Fiorentino av att man moderniserade vissa installationer och bytte ut vissa andra. Investeringarna gav följande resultat:

a) En ökning av bearbetningskapaciteten från 3 500 ton sockerbetor per dag till 8 500 ton sockerbetor per dag, varigenom man har säkerställt avsättning av produktionsområdets hela betproduktion, även efter det att anläggningen i Cecina hade stängts.

b) En ökning av kristalliseringskapaciteten från 400 till 850 ton per dag gjorde det möjligt att sänka kostnaderna för lagring av isoglukosen.

c) En minskning av bränsleförbrukningen från 368 till 302 kg eldningsolja per ton socker.

d) Omstrukturering och förbättring av kapaciteten i anläggningarna för pressning och torkning av betmassa.

e) Anpassning av anläggningen till miljölagstiftningen.

77. Enligt Italien är det tack vare de stöd som RIBS under årens lopp beviljat Nusam, Castiglionese och Sadam Abruzzo för omstrukturering av de båda sockerfabrikerna i Celano och Castiglion Fiorentino som följande mål har kunnat uppnås:

a) Investeringsplanerna kunde genomföras, vilket annars inte hade varit möjligt, och om planerna inte hade kunnat genomföras hade det fått avsevärda negativa effekter för de stödmottagande företag där RIBS redan hade gjort investeringar.

b) Den tekniska, ekonomiska och kommersiella förvaltningen kunde koncentreras till ett enda företag, vilket har gett stordriftsfördelar.

c) Det blev möjligt att skapa ett sockercentrum i mellersta Italien, vilket var ett mål i den nationella planen för sektorn, och därigenom blev det möjligt att centralisera förvaltningen av betproduktionsområdena, att minska de genomsnittliga transportsträckorna och att anpassa skördemetoderna till producenternas krav.

d) Jordbrukarna fick möjlighet att medverka i förvaltningen av bearbetningsföretaget (bara när det gäller sockerfabriken i Castiglion Fiorentino).

e) Sysselsättningen kunde ligga kvar på samma nivå.

f) Företagens lönsamhet kunde återställas.

g) Man kunde omstrukturera produktionskapaciteten. (I de produktionsområden som berördes av stängningen av anläggningarna i Cecina, Avezzano och Latina sjönk generellt bearbetningskapaciteten, uttryckt som antal sockerbetor per dag.)

78. RIBS åtgärder enligt skäl 76 skulle således, å ena sidan, enbart vara avsedda för finansiering av genomförandet av planer för investering och modernisering (vilket utesluter varje form av driftsstöd) och, å andra sidan, vara fullt förenliga med det mål som fastställs i sektorsplanen, dvs. att upprätthålla verksamheten i de båda sockerfabrikerna i Celano och Castiglion Fiorentino för att säkra fortlevnaden för produktionsområden som berördes av stängningen av de övriga bearbetningsanläggningarna.

VI. BEDÖMNING AV STÖDEN

Tillämpning av artikel 87.1 i fördraget

79. Artiklarna 87, 88 och 89 i fördraget är tillämpliga på sektorn för produktion och saluföring av socker i enlighet med artikel 44 i förordning (EEG) nr 1785/81.

80. Kommissionen anser att de olika förmåner som RIBS beviljat företagen Nusam, Sadam Abruzzo och Castiglionese utgör statligt stöd och omfattas av artikel 87.1 i fördraget. Stöden har finansierats med nationella medel (RIBS kapital är till 100 % offentligt) och innebär en snedvridning av konkurrensen eftersom de gynnar vissa företag på övriga företags bekostnad. Enligt de uppgifter som de italienska myndigheterna tillhandahållit syftade stöden till koncentration av sockerproduktionen i de berörda områdena till de aktuella anläggningarna, genom att andra anläggningar i samma område stängdes. Stöd av detta slag kan även inverka på handeln mellan medlemsstaterna såtillvida att de främjar den inhemska produktionen, förenklar exporten av produkten från det egna landet eller motverkar import av samma produkt från andra medlemsstater.

Ekonomiska uppgifter beträffande sockersektorn i Italien [1]	Kvantiteter (miljoner ton)	Värde (miljoner ecu)
Import från gemenskapen (socker)	281,2	209,3
Import från gemenskapen (isoglukos)	25,0	11,1
Export till gemenskapen (socker)	57,8	44,5
Export till gemenskapen (isoglukos)	7,4	2,3
Sockerbetor (produktion)		
Italien	13,3	
G15	120,7	
Produktionens värde		
Italien		5 613
G15		713

[1] *Källa:* Eurostat 1997.

81. Enligt artikel 46 i förordning (EEG) nr 1785/81 får Italien, i strid med reglerna för statligt stöd till sockersektorn, bevilja statligt stöd, om sådant stöd kan motiveras med exceptionella förhållanden i samband med den omstrukturering av sektorn som pågår i landet.

Är domen i målet Italgrani relevant?

82. Kommissionen instämmer inte i Italiens åsikt om vilka kriterier som skall användas för bedömningen av stöden. I målet Italgrani som Italien tar upp (Förstainstansrättens dom av den 6 juli 1995 i de förenade målen T-447–449/93 AITEC m.fl./kommissionen) [16] fastslogs att stöden måste bedömas enligt de konkurrensregler som finns i fördraget.

83. I domen i målet Italgrani fastslog domstolen att kommissionen då den gör en bedömning av ett enskilt stöd som det hävdas har beviljats i enlighet med en ordning som redan har godkänts, inte omedelbart kan börja undersöka hur stödet förhåller sig till fördraget. Kommissionen måste först och främst fastställa om stödet är förenligt med stödordningen och om stödet uppfyller de villkor som har fastställts i beslutet om godkännande av ordningen (se skälen 32 och 33).

84. Emellertid anger domstolen också att detta krav endast gäller om kommissionen, då den godkände den allmänna ordningen, inte angav några förbehåll när det gäller bedömning av enskilda fall av tillämpning av ordningen.

85. I domen av den 6 juli 1995 anger förstainstansrätten att [17] skyldigheten att anmäla varje enskilt stöd som betalas ut med tillämpning av en ordning som kommissionen godkänt utgör ett förbehåll av det slag som avses i domen i målet Italgrani.

86. Det är uppenbart att även om de nationella planerna för omstrukturering av sockersektorn i Italien (PN 84/90 och PN 91/96) har godkänts med ett uttryckligt förbehåll att varje enskilt fall av tillämpning av ordningen måste anmälas kan detta inte tas som ett godkännande av alla stöd som beviljas på grundval av dessa planer.

[16] REG 1995 II-1971.
[17] Ibidem, punkt 129, motivering.

87. Av detta framgår att även om det åligger kommissionen att kontrollera huruvida stöden har beviljats i enlighet med bestämmelserna i planerna PN 84/90 och PN 91/96 så innebär det inte att kommissionen inte skall undersöka huruvida stöden är förenliga med konkurrensreglerna för de olika stöd som har beviljats.

88. Bedömningen av huruvida stöden är förenliga med de nationella planerna för sektorn måste göras ur två infallsvinklar. Först måste man kontrollera om de beviljade stöden är stöd av det slag som föreskrivs i planerna och sedan måste man se om stöden motsvarar de mål och verkningar som eftersträvas i planerna. För att stöden skall anses som förenliga med de nationella planerna för sektorn måste båda dessa kriterier uppfyllas.

Typ av stöd

89. De olika formerna av åtgärder, vilka beskrivs ingående i planerna för sektorn och i bestämmelserna för RIBS åtgärder till förmån för sockersektorn, är följande: kapitaltillskott, lån med flera långivare och lån på förmånliga villkor. Det föreskrivs inte statliga garantier, skuldavskrivningar eller borgensförbindelser. Det ges inte ens möjlighet för RIBS att godkänna att aktiekapitalet i de berörda företagen nedsätts till noll för att täcka förlusterna och på så sätt avstå från återbetalningen av det investerade kapitalet och ej heller att ingripa i likvideringsförfarandena så att det blir möjligt att sälja viss egendom på förmånliga villkor.

90. Följaktligen är följande stöd som beviljats av RIBS inte förenliga med vad som föreskrivs i de nationella planerna för sektorn:

1) Stöd enligt skäl 15.2, 15.3 och skäl 16.1, dvs. de säkerheter till förmån för Sadam Abruzzo som beviljades under den period som företaget arrenderade anläggningen i och den säkerhet som beviljades för Castiglioneses lån av de medel som krävdes för att starta verksamheten i sockerfabriken under regleringsåret 1991.

2) Stöd enligt skäl 15.5, dvs. RIBS ingrepp i Nusams ackordsöverenskommelse (RIBS avstod från att utkräva säkerheten, skulden omprioriterades till oprioriterad skuld, RIBS godkände att Nusams resterande skuld överfördes till Sadam i utbyte mot anläggningen i Celano).

91. Eftersom dessa stöd inte motsvarar vad som föreskrivs i de tillämpliga nationella bestämmelserna kan de inte betraktas som förenliga med de nationella planerna för sektorn från 1984 till 1990 och från 1991 till 1996 och måste därför bedömas på grundval av de allmänna kriterierna.

Stöd som inte ingår i någon särskild åtgärdsplan

92. Vissa av de stöd som har beviljats föreskrivs inte i de särskilda åtgärdsplanerna, vilket krävs enligt de nationella planerna för sektorn. Faktum är att stöden beviljats som lösningar på akuta problem i det löpande arbetet utan att ingå i något mer övergripande program.

93. Efter det att förfarandet enligt artikel 88.2 i fördraget inleddes har Italien översänt CIPE:s båda beslut av den 26 juli 1990 och den 16 april 1992 om godkännande av åtgärder till förmån för Nusam när det gäller anläggningen i Celano och om godkännande av åtgärder till förmån för Castiglionese när det gäller anläggningen i Castiglion Fiorentino.

94. De stödåtgärder som beviljats av RIBS och som inte ingår i besluten ingår således inte heller i de nationella planerna för sektorn. Det är återigen fråga om borgensförbindelser (se skäl 15.2, 15.3 och skäl 16.1) och kapitaltillskott till förmån för Nusam som genomfördes innan CIPE:s beslut av den 26 juli 1990 hade antagits (se skäl 15.1 och 15.4).

95. Mot bakgrund av ovanstående anser kommissionen att de åtgärder som innebar att RIBS ingick borgensförbindelser (enligt skäl 15.2, 15.3 och skäl 16.1), gjorde kapitaltillskott i Nusam (enligt skäl 15.1 och 15.4) och ingrep i Nusams ackordsöverenskommelse (skäl 15.5) är oförenliga med de nationella planerna för sektorn.

Undsättningsstöd

96. Enligt Italien skall de stöd som inte är av det slag som anges i de nationella planerna för sektorn eller som inte föreskrivs i någon särskild åtgärdsplan (enligt kraven i de nationella planerna) betraktas som undsättningsstöd i enlighet med gemenskapens riktlinjer.

97. Detta argument kan inte godtas. Enligt gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till undsättning och omstrukturering av företag i svårigheter måste undsättningsstöd

a) bestå av likvida medel i form av lånegaranti eller lån med normal marknadsränta,

b) begränsas till vad som är nödvändigt för att upprätthålla driften i företaget (till exempel täcka lönekostnader och kostnader för insatsvaror),

c) endast betalas ut för den tid (i allmänhet inte överstigande sex månader) som krävs för att utarbeta de åtgärder som är nödvändiga och praktiskt möjliga för att åstadkomma en återhämtning, samt

d) ges på grundval av allvarliga sociala problem och får inte ha några negativa effekter för industrins eller jordbrukets situation i andra medlemsstater.

98. Det är på grundval av de uppgifter som finns tillgängliga inte möjligt att fastställa att någon av de aktuella stödåtgärderna uppfyller dessa villkor.

Inte i något fall har lånen, kapitaltillskotten eller borgensförbindelserna från RIBS beviljats mot betalning av marknadsränta eller andra avgifter. Eftersom de förvärvade andelarna återlöstes till nominalvärdet efter utgången av den överenskomna perioden var räntan 0 % ([18]). Sadam Abruzzo beviljades till exempel ett lån på 11 000 miljoner lire över 15 år (med en ränta på 2,025 % under första fem åren och på 8,1 % under de återstående tio åren). Ingen avgift förefaller att ha tagits ut för garantin.

Stöden har inte använts för att täcka lönekostnader eller nödvändiga utgifter för att upprätthålla driften i förtaget under den tid som krävs för att utarbeta en omstruktureringsplan. Dessutom har samtliga åtgärder pågått under en längre tid än de sex månader som föreskrivs i riktlinjerna (se skäl 96).

Vidare har Italien inte tillhandahållit några uppgifter som visar på de eventuella allvarliga sociala problem som nödvändiggjorde stöden.

Stöd som omfattas av de nationella planerna för sektorn

99. När det gäller övriga åtgärder som RIBS beviljat för omstrukturering av sockerfabrikerna i Celano och Castiglion Fiorentino (se skälen 15.6 och 16.2) är det fråga om kapitaltillskott och lån på förmånliga villkor, vilket föreskrivs i sektorsplanerna.

100. När det gäller frågan om huruvida stöden är förenliga med de nationella planerna för sektorn skulle kommissionen kunna godta Italiens argument att avsikten med stöden var att uppnå vissa mål i de nationella planerna som också uppnåddes, särskilt när det gäller målet att skapa ett sockercentrum i mellersta Italien. Andra mål har endast uppnåtts till viss del, som målet att jordbrukarna skulle medverka i driften av sockerfabrikerna, som bara genomförts när det gäller Castiglionese och inte när det gäller Sadam Abruzzo. Enligt vad som anges i de nationella planerna hade man i de särskilda åtgärdsplanerna för anläggningar i södra Italien bort fastställa hur man skulle finna andra former av sysselsättning för att ersätta sockerproduktionen. För detta ändamål borde RIBS ha gjort en genomförbarhetsstudie och en ekonomisk studie. Emellertid nämns sådana studier inte i någon av de särskilda åtgärdsplanerna som Italien lämnat och det sägs inte heller något om resultat eller utvärderingar av sådana studier från RIBS sida.

101. Emellertid räcker det, av ovan angivna skäl, inte att åtgärderna är förenliga med de nationella planerna för sektorn för att det skall kunna fastställas att stöden är förenliga med den gemensamma marknaden. Det var för övrigt av denna anledning som kommissionen i samband med undersökningen av de aktuella nationella planerna endast kunde ge ett principiellt godkännande av dessa planer (omstrukturering av sockersektorn) och uppmanade Italien att förelägga kommissionen varje enskilt åtgärdsprojekt för förhandsgodkännande i enlighet med artiklarna 87 och 88 i fördraget.

102. Kommissionen måste därför, beträffande alla de stöd som berörs av detta beslut, undersöka huruvida det är möjligt att tillämpa de undantag som föreskrivs i artikel 87.2 och 87.3 i fördraget eller att tillämpa artikel 46 i förordning (EEG) nr 1785/81 enligt vilken stöden måste motiveras av exceptionella omständigheter i samband med den pågående omstruktureringen av sockersektorn i Italien.

103. Italien bygger huvudsakligen sin argumentation på följande två ståndpunkter: Stöden är förenliga med gemenskapens riktlinjer och överskrider inte de högsta stödnivåer som vanligtvis anges vid bedömning av investeringsstöd till sektorn för bearbetning och saluföring av jordbruksprodukter.

104. Italien hävdar att samtliga aktuella stöd kan betraktas som förenliga med gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till undsättning och omstrukturering av företag i svårigheter.

105. Det förefaller lämpligt att göra en separat bedömning av de stöd som beviljats, först stöden till Nusam och Sadam Abruzzo för omstrukturering av anläggningen i Celano och sedan stöden till Castiglionese (före och efter det att företaget kom att ingå Sadam-koncernen) för omstrukturering av anläggningen i Castiglion Fiorentino.

([18]) Referensräntan I Italien var 14,66 % 1990 och 14,4 % 1992.

106. Syftet med bedömningen är i båda fallen att fastställa huruvida det fanns en verklig omstruktureringsplan och, om så är fallet, huruvida gemenskapens riktlinjer har iakttagits.

Stöd till Nusam och Sadam Abruzzo avseende anläggningen i Celano

Stödmottagare

107. När det gäller anläggningen i Celano förefaller det uppkomma ännu en frågeställning, dvs. vem var stödmottagare till de stöd som RIBS beviljade?

108. Italien menar att det statliga stödet inte gick till ägaren utan direkt till själva den ekonomiska enheten (sockerproduktion i anläggningen i Celano) som först förvaltades av Nusam och sedan av det nya företaget Sadam Abruzzo.

109. Detta argument kan inte beaktas.

110. Denna teori om kontinuitet faller omedelbart eftersom stöden beviljades under den första fasen, dvs. tiden före CIPE:s beslut av den 26 juli 1990, till förmån för Nusam i dess egenskap av ägare av de båda anläggningarna i Celano och i Strongoli, och därefter, med tillämpning av beslutet, till förmån för Sadam Abruzzo.

111. Kommissionen skulle endast kunna godta argumentet om kontinuitet beträffande själva anläggningen i Celano om överföringen av ägandet inte bara hade avsett anläggningen, vilket var fallet, utan även övriga element som ingår i ett kommersiellt företag, vilket även inbegriper eventuellt underskott. Med andra ord är det endast ett verkligt övertagande som skulle kunna ge berättigande åt Italiens argument. Av de uppgifter som lämnats in av Italien framgår emellertid att Sadam, genom ackordsöverenskommelsen, inte helt och hållet övertog alla Nusams rättigheter och skyldigheter när det gäller produktionen vid anläggningen i Celano.

112. Nusam fortsatte dessutom sin verksamhet vid anläggningen i Strongoli efter det att anläggningen i Celano hade sålts till Sadam. (Nusam gick i konkurs den 29 december 1997).

113. I motsats till vad Italien anser menar kommissionen att man vid bedömningen av de stöd som RIBS beviljat för anläggningen i Celano måste göra åtskillnad mellan de stöd som gått till Nusam och de stöd som gått till Sadam Abruzzo.

114. Därmed återstår att bedöma huruvida dessa stöd tillsammans kan utgöra en omstruktureringsplan i enlighet med gemenskapens riktlinjer.

Stöd till Nusam

115. När det gäller de stöd som beviljades Nusam och som av de skäl som anges i skälen 88, 89 och 90 (skäl 15.1, kapitaltillskott med 5 000 miljoner lire, stöd enligt punkt 15.4, kapitaltillskott med 2 500 miljoner lire) inte omfattas av planerna för sektorn är det utan tvekan fråga om stöd till ett företag i svårigheter. Sådant stöd består av kapitaltillskott efter det att företagets kapital har använts för att täcka förluster i företaget. När stöd av detta slag beviljas iakttas inte principen om en privat investerare eftersom stödet är direkt avsett att täcka förluster och möjligheten till en godtagbar avkastning är minimal. Det är således fråga om kapitaltillskott i Nusam som tog formen av punktinsatser från RIBS och besluten om detta fattades *ad hoc* efter hand som det stod klart att företaget befann sig i ekonomiska svårigheter och inte i enlighet med en eventuell omstruktureringsplan.

116. Åtgärderna enligt skäl 15.5 a och b (RIBS avstod från hypoteket, prioritering av andra oprioriterade skulder framför den omprioriterade skulden) vidtogs formellt till förmån för Nusam, men eftersom de ingår i en större transaktion, där även de åtgärder som föreskrivs i CIPE:s beslut av den 26 juli 1990 ingår (Sadam Abruzzos förvärv av anläggningen i Celano), kommer verkningarna av åtgärderna att bedömas i samband med bedömningen av de åtgärder som RIBS vidtog i enlighet med det beslutet.

117. Dessa åtgärder uppfyller inte kriterierna för undsättningsstöd enligt gemenskapens riktlinjer på området (skälen 96–98).

118. I gemenskapens riktlinjer föreskrivs att omstruktureringsstöd måste beviljas på grundval av en omstruktureringsplan varigenom det är möjligt att återställa långsiktig lönsamhet och livsduglighet i företaget inom en rimlig tid och på basis av realistiska antaganden om dess framtida verksamhetsvillkor. Omstruktureringsstödet måste kopplas till en livsduglig omstruktureringsplan som överlämnas till kommissionen åtföljd av samtliga relevanta uppgifter.

119. Av de uppgifter som finns tillgängliga framgår tydligt att de stöd som beviljades Nusam inte ingick i någon omstruktureringsplan i syfte att återställa långsiktig lönsamhet och livsduglighet i företaget. Det är fråga om stöd med vilka avsikten var att säkra överlevnaden för ett företag i allvarliga ekonomiska svårigheter och detta lyckades även, men det gjordes inte någon analys av orsakerna till svårigheterna, något som hade kunnat möjliggöra lämpliga saneringsåtgärder inom Nusam för att åtgärda problemen.

120. De aktuella stöden kan således inte betraktas som omstruktureringsstöd i enlighet med gemenskapens riktlinjer på området.

121. Italiens andra argument är att stöden möjliggjorde investeringar i anläggningen i Celano.

122. Kommissionen har emellertid inte fått ta del av några upplysningar som tyder på att det finns någon investeringsplan och ej heller på att det skulle finnas samband mellan utbetalda stöd och eventuella investeringar som Nusam gjort. Italien har inte bevisat att stöden beviljades för att Nusam skulle göra investeringar eller med andra ord att eventuella investeringar (inga investeringar har kunnat identifieras) inte hade kunnat göras utan stöden i fråga.

123. Stöden i form av kapitaltillskott i Nusam till ett värde av 5 000 miljoner lire och 2 500 miljoner lire framstår således som driftsstöd till det stödmottagande företaget.

124. Mot bakgrund av ovanstående, särskilt Nusams ekonomiska situation, kan det konstateras att de stöd som är föremål för bedömning är ett direkt bidrag utan återbetalningsplikt vars värde motsvarar de två kapitaltillskott som nämns ovan (2 500 miljoner lire och 5 000 miljoner lire) och som aldrig har betalats tillbaka till RIBS. Dessutom måste det konstateras att det kapital som RIBS sköt till i Nusam definitivt gick förlorat i och med att Nusam gick i konkurs den 29 december 1997. Sådant stöd skall betraktas som driftsstöd, vilket strider mot kommissionens praxis för tillämpningen av artiklarna 87, 88 och 89 i fördraget (Förstainstansrättens dom av den 8 juni 1995, mål T-459/93 – Siemens/Kommissionen ([19])).

125. Mot bakgrund av ovanstående kan de aktuella stöden inte omfattas av något av de undantag som anges i artikel 87.2 och 87.3 i fördraget.

Stöd till Sadam Abruzzo under den period då företaget arrenderade anläggningen i Celano

Borgensförbindelserna

126. Det är här fråga om de båda borgensförbindelser som beviljades till förmån för Sadam Abruzzo under den period då företaget arrenderade anläggningen i Celano (skäl 15.2 och 15.3).

127. Av de orsaker som anges i skäl 95 omfattas detta stöd inte av de nationella planerna för sektorn.

([19]) REG 1995, s. II-1675.

128. I enlighet med vad kommissionen slog fast då förfarandet inleddes skall stöd av detta slag bedömas i enlighet med de tillämpliga kriterierna för statliga garantier ([20]). Ingen bevisning för att kriterierna har iakttagits i det aktuella fallet har lagts fram till svar på kommissionens invändning.

129. Inte ens de italienska myndigheternas argument att de båda borgensförbindelserna aldrig användes är giltigt, eftersom det är i det ögonblick som en statlig garanti beviljas som den utgör en förmån och inte när den utnyttjas i realiteten. Enligt punkt 38 i kommissionens meddelande om tillämpningen av artiklarna 87 och 88 i EG-fördraget och av artikel 5 i kommissionens direktiv 80/273/EEG när det gäller offentliga företag inom tillverkningssektorn ([21]), är bestämmelserna för statliga garantier tillämpliga, oavsett om det gäller offentliga eller privata företag och bedömningen av huruvida de är legitima eller inte måste avse den tidpunkt då de beviljades. Bedömningen av de eventuella stödelement som en garanti kan innehålla är dessutom avhängig av det stödmottagande företagets ekonomiska situation.

130. Då det i det aktuella fallet är fråga om borgensförbindelser som beviljades ett företag som inte befann sig i ekonomiska svårigheter uppgår deras värde inte till de belopp som garantierna avsåg (2 000 + 11 000 miljoner lire) utan till det pris som Sadam skulle ha fått betala för garantier från ett kreditinstitut under samma riskförhållanden.

131. Kommissionen bekräftar således de argument som framfördes då förfarandet inleddes. Kommissionen anser att de stöd som RIBS har beviljat Sadam i form av borgensförbindelser inte kan omfattas av något av de undantag som föreskrivs i artikel 87.2 och 87.3 i fördraget då de utgör driftsstöd och inte uppfyller kriterierna för stöd i form av garantier och ej heller kriterierna i gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till företag i svårigheter.

Stöd till överförande av ägandeskapet för anläggningen i Celano från Nusam till Sadam

132. I CIPE:s beslut av den 26 juli 1990 föreskrivs en rad åtgärder och stöd med vilka syftet var att förhindra att Nusam gick i konkurs och att möjliggöra försäljning av Nusams anläggning i Celano till Sadam Abruzzo (särskild åtgärdsplan 1990).

Följande åtgärder vidtogs:

a) RIBS avstod från säkerheten, dvs. anläggningen i Celano, för betalningen av Nusams resterande skuld till RIBS på 17 504 miljoner lire.

([20]) Skrivelse från kommissionen till medlemsstaterna av den 5 april 1989, 12 oktober 1989.

([21]) EGT C 307, 13.11.1993, s. 3.

b) Omvandling av skulden till en oprioriterad skuld och prioritering av andra oprioriterade skulder framför denna. I och med Nusams konkurs den 29 december 1997 gick fordran slutligen förlorad.

c) Försäljning av Nusams anläggning i Celano till Sadam Abruzzo, varvid Sadam Abruzzo övertog ansvaret för betalningen av Nusams resterande skuld till RIBS på 15 000 miljoner lire (på samma villkor).

d) Beviljande av en ny amorteringsfri och räntefri period på fem år för ovannämnda skuld på 15 000 miljoner lire.

e) Stöd i form av kapitaltillskott till Sadam Abruzzo till ett belopp av 8 000 miljoner lire.

f) Lån på förmånliga villkor som RIBS beviljade Sadam Abruzzo till ett belopp av 11 000 miljoner lire.

133. Dessa stöd ingår i en särskild åtgärdsplan i enlighet med de nationella planerna för sektorn. Kommissionen anser emellertid inte att samtliga stöd är förenliga med sektorsplanerna, eftersom, vilket redan har påpekats, vissa av de åtgärder som RIBS har vidtagit med tillämpning av CIPE:s beslut inte är instrument av det slag (kapitaltillskott, lån med flera långivare, förmånliga lån) som föreskrivs av RIBS för att förenkla omstruktureringen av sockersektorn i Italien.

134. Syftet med den första åtgärd som RIBS vidtog i enlighet med CIPE:s beslut av den 26 juli 1990 (se skäl 15.5 a och b) var att förhindra att Nusam gick i konkurs och att möjliggöra försäljning av Nusams anläggning i Celano till Sadam Abruzzo, som arrenderade anläggningen. För detta ändamål avstod RIBS från säkerheten för Nusams skuld på 17 504 miljoner lire, vilket gjorde det möjligt för Nusam att begära en ackordsöverenskommelse. Det är här viktigt att påpeka att om RIBS inte hade omprioriterat hypotekslånet hade villkoren för ackordsuppgörelse för företag i svårigheter enligt den italienska lagstiftningen inte varit uppfyllda. För ett sådant förfarande krävs att gäldenären kan betala alla prioriterade skulder (som hypotekslånet från RIBS) och 40 % av de oprioriterade skulderna. Om ett konkursförfarande hade inletts hade det inte varit möjligt att ingå avtal om försäljning av anläggningen till Sadam, eftersom Nusam skulle befinna sig under konkursförvaltning inom ramen för likvidering av företaget och då skulle även anläggningen i Celano ha stängts (se Italiens synpunkter, skäl 54).

135. Dessa transaktioner skulle eventuellt kunna betraktas som åtgärder som inte utgör stöd enligt artikel 87.1 i fördraget om syftet med dem hade varit försäljning av anläggningen på villkor som är förenliga med principen om en privat investerare i en marknadsekonomi. I verkligheten förefaller det inte ha gått till på det viset. Den enda fördel som RIBS fick genom de transaktioner som föreskrevs i CIPE:s beslut av den 26 juli 1990 är att Sadam övertog ytterligare en av Nusams skulder (förmånligt lån) på 15 000 miljoner lire. Emellertid beviljades en amorteringsfri period på ytterligare fem år för återbetalningen av det lånet. Det bör vidare påpekas att i den mån Nusams tillgångar, inbegripet anläggningen i Celano (vars värde enligt oberoende experter uppgick till 31 800 miljoner lire), överskred värdet av hypotekslånet 17 504 miljoner lire så skulle en del av den andra skulden till RIBS på 15 000 miljoner lire ha återbetalts.

136. Eftersom det inte har kunnat bevisas att Nusams övriga privata fordringsägare skulle ha betett sig på samma sätt som RIBS och skulle ha avskrivit sina fordringar anser kommissionen att RIBS agerande inte kan anses motsvara hur en privat investerare skulle ha agerat i en marknadsekonomi. CIPE:s beslut av den 26 juli 1990, i vilket det föreskrivs att RIBS fordringar skall avskrivas eller omprioriteras, åtföljdes av ett beslut om försäljning av anläggningen till Sadam Abruzzo och om ytterligare statliga stödåtgärder till förmån för företaget. Dessutom innebar avskrivningen av RIBS fordringar inte att övriga privata fordringsägares fordringar avskrevs. För att undvika att en transaktion framstår som statligt stöd måste, i enlighet med kommissionens meddelande om de offentliga myndigheternas andelar i företagens kapital ([22]), de offentliga myndigheternas avskrivning av skulder stå i proportion till hur stora avskrivningar de privata fordringsägarna gör.

137. Transaktionen måste således betraktas som statligt stöd eftersom agerandet inte motsvarar hur en privat investerare skulle ha agerat i en marknadsekonomi.

138. Mot bakgrund av detta finns det anledning att fastställa vem den verkliga stödmottagaren var. Formellt sett var det Nusam. Kommissionen anser emellertid att Nusam inte fick några som helst ekonomiska fördelar av stödet. Det bör erinras att Nusam vid det tillfälle då skulden omprioriterades befann sig i en prekär ekonomisk situation och därefter gick i konkurs. Dessutom innebar omprioriteringen av skulden inte att Nusams samlade skulder minskade. Ekonomiskt innebar transaktionen bara förändrad rangordning av fordringsägarna. När RIBS åvstod från säkerheten innebar det att RIBS

([22]) Bull. 9-1984.

gjorde avkall på sin plats i rangordningen som prioriterad fordringsägare och kom att hamna efter övriga fordringsägare. Transaktionen innebar inte någon fördel för Nusam eftersom Nusam ändå måste betala sina skulder med de begränsade tillgångar som företaget hade.

139. Omprioriteringen och det att RIBS avstod från säkerheten ingår i en serie ekonomiska åtgärder, om vilka beslut fattades samma dag, som endast syftade till att möjliggöra överföringen av anläggningen i Celano från Nusam till Sadam. Under normala marknadsvillkor, dvs. i avsaknad av åtgärder från RIBS, skulle en sådan transaktion ha skett till marknadspris för att på så sätt säkra att Nusams fordringsägare fick tillbaka så mycket som möjligt av sina fordringar. Av ovan angivna skäl anser kommissionen att det pris som Sadam betalade för anläggningen i Celano är lägre än marknadspriset (se skälen 141–148). Med beaktande av detta menar kommissionen att den enda orsaken till transaktionen var att Nusams sockerfabrik i Celano skulle överföras till Sadam på förmånliga villkor. Detta bekräftas genom Italiens synpunkter (skäl 54) i vilka det anges att jordbruksministeriet hade beslutat att förhindra att Nusams väntade konkurs resulterade i att anläggningen i Celano skulle behöva stängas och att överlåta förvaltningen på Sadam. Ministeriet fattade sitt beslut innan CIPE fattade sitt. Kommissionen kan därför slå fast att en del av det stöd som formellt beviljades Nusam i realiteten utgör statligt stöd till Sadam för förvärvet av anläggningen i Celano. Stödbeloppet uppgår till skillnaden mellan marknadspriset för anläggningen och det pris som Sadam verkligen betalade.

140. Denna slutsats till trots är det inte möjligt att säga att det endast var Sadam som kunde dra fördel av det faktum att hypotekslånet 17 504 miljoner lire omvandlades till en oprioriterad skuld. På grundval av de uppgifter som Italien har tillhandahållit anser kommissionen att åtgärden även utgör statligt stöd till Nusams övriga fordringsägare. Därför kan sägas att det huvudsakliga resultatet av omprioriteringen av skulden var att rangordningen av fordringsägarna ändrades inför ackordsöverenskommelsen. Eftersom endast företag som kan betala samtliga prioriterade skulder och 40 % av de oprioriterade skulderna kan komma ifråga för ett sådant förfarande menar kommissionen att omprioriteringen av skulden gav Nusams övriga fordringsägare möjlighet att få tillbaka en större del av sina fordringar än vad som hade varit fallet om transaktionen inte hade genomförts. I och med att RIBS avstod från säkerheten för sin fordran på 17 504 miljoner lire kunde övriga fordringsägare få ut mer än 40 % av sina fordringar. Om Nusam istället hade försatts i konkurs hade det inte varit möjligt att säkra betalning av alla prioriterade skulder och inte heller av 40 % av de oprioriterade skulderna.

141. När det gäller det pris som Sadam betalade för anläggningen, angav kommissionen i inledningen av förfarandet att priset inte motsvarade anläggningens reella värde, vilket hade uppskattats av en expert som hade utsetts av RIBS i samråd med Nusam. Fastighetens uppskattade värde uppgick till 31 800 miljoner lire.

142. Italien har inte bestridit varken expertens uppskattning eller det uppskattade värdet. Italiens argument är att det var fråga om en välvillig uppskattning som bortsåg från Nusams negativa balans (*badwill*).

143. Kommissionen förstår emellertid inte, och Italien ger ingen förklaring, hur denna s.k. *badwill* kan ha påverkat beräkningen av värdet av anläggningen i Celano, eftersom Sadam vid övertagandet av anläggningen inte övertog något av den förra ägarens ekonomiska åligganden. Med andra ord, Italien förklarar inte varför det av experten uppskattade priset på 31 800 miljoner lire sänktes till det pris som Sadam erbjöd.

144. Det är bara genom en offentlig auktion som det hade varit möjligt att fastställa det verkliga marknadsvärdet för anläggningen. Eftersom ett sådant försäljningsförfarande inte genomfördes kan kommissionen endast konstatera att marknadspriset för anläggningen i Celano är högre än det pris som betalades av Sadam.

145. Istället för det av experten uppskattade priset på 31 800 miljoner lire erbjöd Sadam följande för anläggningen i Celano:

a) Avskrivning av Sadams fordringar gentemot Nusam för de investeringar som gjorts i anläggningen i Celano under den tid som Sadam arrenderade (11 000 miljoner lire).

b) Övertagande av Nusams skuld (lån på förmånliga villkor) på 15 000 miljoner lire till RIBS. För återbetalningen av lånet beviljade RIBS Sadam en ny amorteringsfri period på fem år.

146. Redan anbudets nominalvärde är (26 000 miljoner lire) är lägre än det uppskattade värdet (–5 800 miljoner lire).

147. Dessutom bör följande faktorer beaktas:

a) Värdet av avskrivningen av Nusams skuld till Sadam är inte detsamma som skuldbeloppet i sig. På grundval av tillgängliga uppgifter kan fastställas att sannolikheten att skulden skulle komma att betalas sjönk i och med avskrivningen, i värsta fall skulle endast 40 % komma att återbetalas (dvs. 4 400 miljoner lire).

b) Värdet av Sadams övertag av Nusams förmånliga lån måste beräknas med beaktande av de förmånliga återbetalningsvillkoren (räntesubvention, amorteringsfri period).

148. Mot bakgrund av ovanstående anser kommissionen att försäljningen av anläggningen i Celano till Sadam Abruzzo inte har skett under normala marknadsvillkor och att det belopp som utgör skillnaden mellan det pris som fastställdes i CIPE:s beslut av den 26 juli 1990 och det pris som fastställdes av experten (31 800 miljoner lire) utgör statligt stöd till förmån för Sadam Abruzzo.

Bedömning av stöden till Sadam Abruzzo

Omstruktureringsstöd

149. Först och främst bör det fastställas huruvida de aktuella stöden kan betraktas som stöd till omstrukturering av företag i svårigheter i enlighet med gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till undsättning och omstrukturering av företag i svårigheter, vilket Italien påstår, och sedan huruvida Sadam Abruzzo var berättigat att ta emot stöd av detta slag.

150. I gemenskapens riktlinjer definieras de företag som kan komma i fråga för stöd till undsättning och omstrukturering som ”företag i svårigheter som saknar möjlighet att övervinna dessa svårigheter genom egna medel eller genom att skaffa de medel det behöver från aktieägare eller genom lån”.

Vidare anges att ”den finansiella svagheten i företag som undsätts av sina regeringar eller som får stöd för omstrukturering beror ofta på dåligt vinstutfall i det förgångna samt ovissa framtidsutsikter”.

De företag som kan komma ifråga för stöd definieras i riktlinjerna som företag som uppvisar de typiska symptomen (minskande lönsamhet, allt större förluster, ökande skuld, stigande ränteutgifter). Dessa symptom kan knappast ett alldeles nyskapat företag uppvisa och ej heller företag som skapats för att träda in i företag i svårigheter under loppet av en konkurs (i det aktuella fallet gäller att Nusam var på väg att gå i konkurs, men detta fördröjdes, även om konkursen inte kunde undvikas, tack vare de stöd som RIBS beviljade). I punkt 2.3 i gemenskapens riktlinjer anges faktiskt att bedömningen av undsättnings- eller omstruktureringsstöd inte påverkas av förändringar av ägandet för det företag som erhåller stödet.

151. I riktlinjerna för statligt stöd för regionala ändamål ([23]) fastställs att övertagande av en anläggning som lagts ned eller som skulle ha lagts ned om ett övertagande inte hade ägt rum kan medföra en fördel för det företag som har svårigheter vilken måste granskas enligt gemenskapens riktlinjer. I det aktuella fallet anser kommissionen att stödet till Nusam inte uppfyller villkoren i gemenskapens riktlinjer (se skälen 116, 117 och 118).

152. Sadam Abruzzo är varken juridiskt eller ekonomiskt beroende av Nusam. De stöd som RIBS beviljade var således inte avsedda för betalning av gamla skulder eller för att reda ut en situation som uppstått på grund av dålig förvaltning. Stöden var helt enkelt inte avsedda att gå till omstrukturering av ett företag i svårigheter. De italienska myndigheterna har dessutom inte tillhandahållit några uppgifter som tyder på att Sadam Abruzzo skulle vara ett företag i svårigheter.

153. Slutsatsen måste därför bli att stöden inte kan bedömas enligt gemenskapens riktlinjer.

154. När det gäller Italiens andra argument, dvs. att stöden möjliggjorde investeringar i de berörda anläggningarna, blir slutsatsen att stöden ifråga måste bedömas enligt de kriterier som är tillämpliga på investeringsstöd inom sektorn för bearbetning och saluföring av jordbruksprodukter.

Är stöden förenliga med sektorsplanerna?

155. Följande inledande anmärkning bör göras: När det gäller bedömning av stöd som medlemsstaterna har för avsikt att bevilja har kommissionen som praxis att tillämpa de sektorsbegränsningar för medfinansiering från gemenskapen som fastställs i gemenskapens förordningar om förbättring av villkoren för bearbetning och saluföring av jordbruksprodukter (förordning (EEG) nr 355/77 ([24]), (EEG) nr 866/90 ([25]) och (EG) nr 951/97 ([26]). Kommissionens praxis kom att ratificeras i samband med att man antog riktlinjerna för statligt stöd till investeringar inom sektorn för bearbetning och saluföring av jordbruksprodukter ([27]).

156. Bland de sektorsbegränsningar som anges ovan återfinns även förbudet mot stöd till sockersektorn.

157. Genom artikel 46 i förordning (EEG) nr 1785/81 och genom godkännandet av de nationella planerna för omstrukturering av sockersektorn i Italien har kommissionen emellertid beviljat undantag från dessa begränsningar för stöd som kan motiveras med exceptionella förhållanden i samband med omstruktureringsplanerna (detta gäller de investeringsstöd till anläggningarna i Celano, Strongoli och Castiglion Fiorentino som föreskrevs i de första särskilda åtgärdsplanerna till förmån för Nusam och Castiglionese och som kommissionen godkände 1984 och 1985). Kommissionen gjorde en bedömning av vart och ett av dessa stöd efter hand som var och en av planerna anmäldes.

([23]) EGT C 74, 10.3.1998, s. 9.
([24]) EGT L 51, 23.2.1977, s. 1.
([25]) EGT L 91, 6.4.1990, s. 1.
([26]) EGT L 142, 2.6.1997, s. 22.
([27]) EGT C 29, 2.2.1996, s. 4.

158. Kommissionen anser att det aktuella stödet inte är förenligt med de nationella planerna för sektorn eftersom det inte ingår bland de instrument som föreskrivs däri för omstrukturering av sockersektorn i Italien. Stödet kan därför inte omfattas av det undantag som föreskrivs i artikel 46 i förordning (EEG) nr 1785/81 för stöd som kan motiveras med exceptionella förhållanden i samband med planerna för den pågående omstruktureringen av sockersektorn i Italien.

159. Av denna bedömning på grundval av de allmänna kriterierna för statligt stöd framgår att det i det aktuella fallet är fråga om stöd till förvärv av en befintlig anläggning, och detta stöd vill Italien beteckna som investeringsstöd.

Investeringsstöd

160. I den särskilda åtgärdsplan som godkändes genom CIPE:s beslut av den 26 juli 1990 föreskrevs en rad stödåtgärder till förmån för Sadam Abruzzo som kompensation för följande ”investeringar”:

a) 15 000 miljoner lire som användes för att förvärva anläggningen i Celano.

b) 11 000 miljoner lire för investeringar som gjordes av Sadam Abruzzo under den tid som företaget arrenderade anläggningen (vilket förklarar varför Sadam Abruzzo har en fordran på samma belopp gentemot Nusam).

c) 20 000 miljoner lire för nya investeringar, (som beskrivs ingående i den särskilda åtgärdsplanen).

161. Enligt kommissionen kan inte alla tre utgiftskategorierna betraktas som tillåtna investeringar i enlighet med gemenskapens bestämmelser för statligt stöd.

162. När det gäller beloppet 15 miljoner lire (det ”pris” som Sadam Abruzzo betalade för anläggningen i Celano), vill kommissionen, utöver vad som redan sagt om denna typ av stöd och utöver bedömningen av de stöd som beviljades för förvärv av anläggningen, återigen uppmärksamma vad kommissionen anser om stöd som beviljas för enkla transaktioner som byte av ägare till en befintlig egendom. Det går inte att säga att sådana transaktioner avser nyinvesteringar i den mening som avses i gemenskapslagstiftningen, eftersom de inte innebär några fördelar för sektorn och endast gynnar den eller de parter som de berör. I riktlinjerna för statligt stöd för regionala ändamål ([28]), där kommissionens praxis för stöd för regionala ändamål fastställs, anges att ”med nyinvestering avses en investering i anläggningstillgångar i samband med etablering av en ny anläggning, utökning av kapaciteten vid en befintlig anläggning eller igångsättning av en verksamhet som medför en genomgripande förändring av en befintlig verksamhets produkter eller produktionsprocesser (genom rationalisering, omstrukturering eller modernisering)”. I det aktuella fallet är dessa kriterier inte uppfyllda.

163. Under alla omständigheter är det fråga om kostnader som redan hade betalats när stöden betalades ut.

När det gäller de investeringar som Sadam Abruzzo gjorde innan de stöd som föreskrevs genom CIPE:s beslut av den 26 juli 1990 (till ett belopp av 11 000 miljoner lire) hade betalats ut kan konstateras att de stöden inte kan godkännas som investeringsstöd och detta på grundval av den grundläggande principen för statligt stöd att stöd som betalas ut till ett företag, för att betraktas som förenliga med den gemensamma marknaden, måste vara nödvändiga för att ett visst mål skall kunna uppnås. Enligt den principen kan ett stöd inte godkännas om det ges efter det att målet har uppnåtts (i det aktuella fallet var målet att göra investeringar) eftersom sådant stöd inte fungerar som incitament (domstolens dom av den 17 september 1980 – mål 730/79 – Philip Morris/kommissionen ([29])).

164. När det gäller vad som faktiskt föreskrevs i den särskilda åtgärdsplanen från 1990 för anläggningen i Celano var det endast utgifter för nya investeringar som godkändes, dvs. investeringar som ännu inte hade gjorts när CIPE:s beslut antogs.

165. Dessa utgifter, vilka uppgår till 20 000 miljoner lire, är de enda utgifter som uppfyller villkoren för statligt stöd i enlighet med artikel 46 i förordning (EEG) nr 1785/81 och i enlighet med kommissionens beslut om godkännande av de nationella planerna för sektorn. Det är fråga om utgifter inom ramen för en särskild åtgärdsplan och som motiveras av exceptionella omständigheter i samband med genomförandet av de nationella planerna (i den särskilda åtgärdsplanen betraktas dessa åtgärder som nödvändiga för genomförandet av omstruktureringen av företaget). Eventuella stöd till genomförandet av sådana investeringar hade således kunnat bli godkända i enlighet med artiklarna 87 och 88 i fördraget, på grundval av undantaget i artikel 46 i förordning (EEG) nr 1785/81.

([28]) Se fotnot 24.
([29]) REG 1980, s. 2671.

166. Eftersom anläggningen i Celano är belägen i en region som vid den tidpunkt då stöden beviljades omfattades av mål 1 skulle det totala stödbelopp som Sadam hade kunnat få för genomförandet av nya investeringar enligt den särskilda åtgärdsplanen högst kunnat uppgå till 75 % av de stödberättigande utgifterna (dvs. den stödnivå som är tillämplig på investeringsstöd inom sektorn för bearbetning och saluföring av jordbruksprodukter i de regioner som omfattas av mål 1). Värdet av sådant stöd motsvarar 15 000 miljoner lire i bruttostödekvivalent.

167. De stöd som beviljades Sadam Abruzzo med tillämpning av CIPE:s beslut av den 26 juli 1990 kan sammanfattas på följande sätt:

168.1 Sänkning av försäljningspriset för anläggningen i Celano.

Detta stöd utgörs av skillnaden mellan det fastställda priset (31 800 miljoner lire) och det pris som Sadam verkligen betalade. Det exakta beloppet beräknas genom att realvärdet av överföringen av Nulams skuld på 15 000 miljoner lire till Sadam (dvs. lånets nominalvärde minus stöd i form av lägre ränta än den ränta som gällde på marknaden vid den aktuella tidpunkten och i form av en amorteringsfri period) adderas till värdet av avskrivningen av fordran, vilket, av de skäl som anges ovan, måste fastställas till 4 400 miljoner lire. Detta stöd är fullständigt oförenligt med den gemensamma marknaden.

168.2 Kapitaltillskott från RIBS till Sadam Abruzzo till ett belopp av 8 000 miljoner lire.

Då det är fråga om ett kapitaltillskott som återbetalas till nominalvärdet måste vid beräkningen av värdet kapitaltillskottet ses som ett lån med en räntesats på 0 % som löper över samma tid som kapitaltillskottet och för vilket den amorteringsfria perioden löper över samma tid som lånet. Som räntesats för beräkningen av bruttostödekvivalent för stödet används den referensräntesats som var tillämplig i Italien vid tidpunkten för transaktionen (14,66 %).

168.3 Lån på 11 000 miljoner lire på förmånliga villkor.

Bruttostödekvivalenten för detta stöd (med beaktande av räntesänkningen och befrielsen från återbetalning) beräknas med hjälp av den referensräntesats som var tillämplig för Italien vid den tidpunkt då lånet betalades ut (14,66 %).

169. Stöden enligt skälen 168.2 och 168.3 är oförenliga med den gemensamma marknaden eftersom deras värde, uttryckt som bruttostödekvivalent, överstiger det belopp på 15 000 miljoner lire (20 000 miljoner x 75 %) som Sadam Abruzzo legitimt hade kunnat ta emot som investeringsstöd.

Bedömning av stöden till Nulams övriga fordringsägare

170. Det faktum att RIBS avstod från säkerheten och att skulden på 17 504 miljoner lire omvandlades till en oprioriterad skuld som omprioriterades till förmån för andra fordringar utgör inte endast statligt stöd till förmån för Sadam Abruzzo utan även statligt stöd till förmån för Nusams övriga fordringsägare (se punkt 139).

171. Mot bakgrund av gemenskapens riktlinjer på området kan konstateras att det inte rör sig om varken investeringsstöd eller stöd till omstrukturering av företag i svårigheter. Då ingen annan rättslig grund har föreslagits av de italienska myndigheterna eller har kunnat konstateras av kommissionen, måste de aktuella stöden betraktas som driftsstöd i strid med kommissionens praxis för tillämpningen av artiklarna 87, 88 och 89 i fördraget (se skäl 124). Dessa stöd måste således betraktas som oförenliga med den gemensamma marknaden.

Stöd till Castiglionese för anläggningen i Castiglion Fiorentino

Säkerhet

172. Den bankkredit på 41 000 miljoner lire som beviljades Castiglionese för utgifter under regleringsåret 1991 (se skäl 16.1) åtföljdes av en statlig garanti.

173. För denna typ av stöd i form av en garanti gäller de argument som anförs i skälen 126–131. Det är fråga om driftsstöd av ett slag som varken är förenligt gemenskapens regler för statliga garantier eller reglerna för stöd till företag i svårigheter.

Särskild åtgärdsplan (beslut av den 16 april 1992)

174. Även beträffande de stöd som beviljades Castiglionese i enlighet med den särskilda åtgärdsplan som godkändes genom CIPE:s beslut av den 16 april 1992 anför Italien argumenten att gemenskapens riktlinjer för stöd till företag i svårigheter har iakttagits eftersom stöden avsåg omstrukturering och att stöden är förenliga med gemenskapens regler eftersom det var fråga om investeringsstöd.

Har gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till omstrukturering av företag i svårigheter iakttagits?

175. Kommissionen anser, när det gäller stöden till Castiglionese, att gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till omstrukturering av företag i svårigheter inte har iakttagits.

1. *Det är inte fråga om en omstruktureringsplan i den mening som avses i gemenskapens riktlinjer.*

176. I syfte att lindra de svårigheter som Castiglionese befann sig i föreskrev man i den särskilda åtgärdsplanen från 1992 att en rad stöd skulle beviljas för att dels minska utgifterna när det gällde avbetalningen av skulden till RIBS (förlängning av RIBS andelsinnehav från 1984, kapitalisering av en del av lånet från RIBS, dvs. 20 000 miljoner lire av totalt 24 000 miljoner lire, omfördelning på 15 år av återbetalningen av resterande skuld) och dels förse företaget med nya resurser (kapitaltillskott 10 000 miljoner lire under en begränsad period och ett nytt lån på 20 000 miljoner lire på förmånliga villkor).

177. Enligt gemenskapens riktlinjer måste en omstruktureringsplan göra det möjligt att återställa långsiktig lönsamhet och livsduglighet i företaget inom en rimlig tid och detta på basis av realistiska antaganden om dess framtida verksamhetsvillkor. Den särskilda åtgärdsplan som godkändes genom CIPE:s beslut av den 26 april 1992 kan inte anses uppfylla kriterierna för en omstruktureringsplan.

178. Till omstruktureringsstöd skall kopplas en detaljerad plan för sanering av företaget som lämnas in till kommissionen. Dessutom skall de åtgärder som vidtas för att återställa lönsamheten huvudsakligen vara interna åtgärder i enlighet med omstruktureringsplanen.

179. I den särskilda åtgärdsplanen från 1992 nöjde man sig med att förteckna vilka ekonomiska behov Castiglionese hade, utan att försöka utröna och analysera orsakerna till svårigheterna, vilka berodde på den förre ägarens förvaltning. Istället hänvisas endast till yttre faktorer, som ändringen av gemenskapens lagstiftning på sockerområdet och de negativa effekterna av förhandlingarna inom GATT, som till exempel sänkt gemenskapsstöd.

180. Följaktligen föreskrivs inga interna åtgärder för sanering av företagets ekonomi. De enda krav som ställs på mottagaren av stöd enligt den särskilda åtgärdsplan 1992 är att denne skall säkra kontinuitet i det aktuella sockerproduktionsområdet och slutföra omstruktureringen av anläggningarna. Åtgärder av detta slag kan inte betraktas som förenliga med gemenskapens regler för ekonomisk sanering.

181. I den plan som lämnades in till kommissionen efter det att förfarandet hade inletts nämns företagets framtida verksamhetsvillkor endast i så otydliga ordalag att det är omöjligt att utläsa något om realistiska antaganden om hur framtiden kommer att te sig när det gäller långsiktig lönsamhet.

182. Kommissionen anser dessutom att den särskilda åtgärdsplanen 1992 inte är en omstruktureringsplan i den mening som avses i gemenskapens riktlinjer på området eftersom den inte innehåller sådana exakta uppgifter som behövs för att det skall vara möjligt att, å ena sidan, fastställa varför företaget var i svårigheter och huruvida interna saneringsåtgärder hade vidtagits och, å andra sidan, bedöma om föreslagna och antagna lösningar är effektiva.

2. *Förebyggande av otillåtna snedvridningar av konkurrensen*

183. Vid utarbetandet av en omstruktureringsplan är det nödvändigt att föreskriva åtgärder för att möjligaste mån lindra skadliga effekter för konkurrenterna.

184. När den marknad som det stödmottagande företaget är verksamt på är drabbad av överkapacitet måste omstruktureringsplanen, i proportion till hur stort stödbelopp som beviljas, bidra till omstruktureringen av den aktuella sektorn genom oåterkalleliga nedskärningar av produktionskapaciteten eller stängning av anläggningar.

185. Sockersektorn präglas sedan många år av strukturell överkapacitet. Detta är orsaken till att det inom ramen för förordning (EEG) nr 1785/81 inrättades ett system med nationella produktionskvoter och infördes förbud mot nya investeringsstöd till sektorn. Förbudet är uttryck för en ständig strävan att förhindra produktionsökningar i en mycket känslig sektor.

186. I den särskilda åtgärdsplanen från 1992 föreskrivs inte någon som helst produktionsminskning för det stödmottagande företaget.

187. Det kan beviljas undantag från den regel i gemenskapslagstiftningen som säger att den som mottar omstruktureringsstöd skall göra oåterkalleliga nedskärningar av produktionskapaciteten eller lägga ned anläggningar om det kan bevisas att en minskning av produktionskapaciteten skulle kunna innebära en tydlig försämring av marknadsstrukturen och ge upphov till klassiska monopol eller oligopol. I det aktuella fallet har det inte lagts fram någon sådan bevisning.

188. I detta sammanhang hävdar Italien att det vid godkännandet av de nationella planerna för sektorn togs hänsyn till kommissionens krav att omstruktureringsstöd inte under några omständigheter får leda till att den nationella produktionskvot som fastställts för Italien överskrids.

189. Detta villkor ersätter dock inte det villkor som fastställts i punkt 3, ii i gemenskapens riktlinjer med vilket syftet är att bevara den fria konkurrensen på en viss marknad, oavsett om den aktuella marknaden omfattas av kvantitativa begränsningar för varje enskild medlemsstat eller ej.

190. Italien hävdar vidare att man tack vare ökningen av bearbetningskapaciteten (från 3 700 ton sockerbetor per dag till 7 500 ton sockerbetor per dag) säkerställde avsättning och bearbetning för betproduktionen i det produktionsområde som företaget tidigare delade med sockerfabriken i Cecina, även efter det att den anläggningen hade stängts. Det har inte fastställts enligt vilka villkor stängningen skedde eller huruvida det finns ett orsakssamband mellan stängningen och omstruktureringsplanen för Castiglionese.

191. Det måste därför konstateras att det inte lagts fram någon bevisning som skulle kunna möjliggöra undantag från regeln att omstrukturering skall åtföljas av nedskärningar av produktionskapaciteten.

3. *Stöden i förhållande till kostnaderna för omstruktureringen och fördelarna med omstruktureringen*

192. Enligt det tredje kriteriet måste stödets belopp och omfattning begränsas till det strikta minimum som krävs för att möjliggöra omstruktureringen. För detta kriterium hade det fastställts ett antal villkor. Å ena sidan förväntas stödmottagaren på ett påtagligt sätt bidra till omstruktureringsplanen med egna medel eller medel från extern marknadsfinansiering. Å andra sidan måste stödet ges i sådan form att det inte helt undanröjer företagets skulder och förser företaget med överskott av likvida medel som skulle kunna användas för aggressiva verksamheter som snedvrider marknaden och som inte har anknytning till omstruktureringsprocessen. Inte heller bör någon del av stödet utnyttjas för att finansiera nyinvestering som inte krävs för omstruktureringen.

193. När det gäller det aktuella stödet har dessa villkor inte iakttagits.

194. Faktum är att det framgår av de tillgängliga uppgifterna att hela omstruktureringen finansierades med medel från RIBS. I CIPE:s beslut av den 26 april 1992 och i den särskilda åtgärdsplanen som godkändes på grundval av beslutet sägs inget om omstruktureringskostnader som skulle åligga stödmottagaren. Den enda skyldighet som Zuccherificio Castiglione hade att uppfylla för att erhålla ett kapitaltillskott (som dessutom inte kvantifierades) var att slutföra omstruktureringen av anläggningarna. I det aktuella fallet är det i stället utgifter för investeringar som stödmottagaren bidrar till (och av dessa var den största delen inte nödvändiga för att lönsamheten i företaget skulle kunna återställas inom rimlig tid) och inte till kostnaderna för omstrukturering av företaget (i riktlinjerna anges att stödmottagaren skall bidra på ett påtagligt sätt).

195. På grundval av tillgängliga uppgifter är det emellertid nödvändigt att konstatera att det stöd som betalades ut till Castigliones med tillämpning av den särskilda åtgärdsplanen från 1992 möjliggjorde omvandling av en del av företagets skuld till RIBS till aktiekapital till ett samlat värde av 32 000 miljoner lire, på villkor att Castiglionese skulle återlösa aktierna till nominalvärdet efter tio respektive femton år, och tillät omfördelning av återbetalningen av återstående skuld (4 000 miljoner lire) på förmånliga villkor, samt investeringar till ett samlat värde av 47 500 miljoner lire (i enlighet med den särskilda åtgärdsplanen).

196. Emellertid var samtliga dessa investeringar inte nödvändiga för omstruktureringen. Enligt den särskilda åtgärdsplanen från 1992 var det omedelbara behovet, för att verksamheten vid anläggningen i Castiglion Fiorentino skulle kunna fortsätta, investeringar för sammanlagt 10 000 miljoner lire. I den särskilda åtgärdsplanen 1992 föreskrevs emellertid investeringar på 2 500 miljoner lire per år under de 15 år som RIBS åtgärd sträcker sig över (sammanlagt 37 500 miljoner lire) för vad man kallade ”normal teknisk uppdatering” av anläggningarna. Investeringar av det slaget kan inte betraktas som nödvändiga i den mening som avses i riktlinjerna för omstruktureringsstöd.

197. Mot bakgrund av ovanstående anser kommissionen att de aktuella stöden i alltför hög grad har undanröjt företagets skulder, vilket har gjort det möjligt för företaget att bland annat finansiera en investeringsplan som inte begränsade sig till vad som var absolut nödvändigt för omstruktureringen.

198. Kommissionen måste därför dra slutsatsen att stöden inte är förenliga med gemenskapens riktlinjer på området.

199. Analogt med vad som konstaterats beträffande de stöd som beviljats till Nusam och Sadam Abruzzo återstår det kontrollera huruvida det finns något berättigande för Italiens andra argument att stöden skulle betraktas som godkända investeringsstöd. För att stöden skall kunna betraktas som förenliga med den gemensamma marknaden måste de för det första vara nödvändiga för omstruktureringen av sockersektorn i Italien och för det andra får de inte överskrida den högsta tillåtna stödnivån för denna typ av stöd i den berörda regionen vid den tidpunkt då stöden beviljades.

200. Beträffande det första villkoret påminner kommissionen om vad som föreskrevs i den särskilda åtgärdsplanen från 1992 enligt vilken en del av de planerade investeringarna (37 500 miljoner lire) avsåg normal teknisk uppdatering av anläggningarna. Mot bakgrund av detta finns det inget som tyder på att de stöd som beviljades för dessa investeringar skulle vara nödvändiga för omstruktureringen av företaget eller för omstruktureringen av sockersektorn i Italien.

201. Situationen är däremot en annan när det gäller de investeringar som i den särskilda åtgärdsplanen betraktas som nödvändiga för den fortsatta verksamheten i sockerfabriken. Det är endast dessa utgifter, vilka uppgår till 10 000 miljoner lire, som uppfyller villkoren för statligt stöd i artikel 46 i förordning (EEG) nr 1785/81 och i kommissionens beslut om godkännade av de nationella planerna för sektorn. De investeringarna ingår i en särskild åtgärdsplan och motiveras av exceptionella omständigheter i samband med sektorsplanerna (i den särskilda åtgärdsplanen betraktas de faktiskt som nödvändiga för genomförandet av omstruktureringen). Eventuella stöd som beviljas för genomförande av sådana investeringar skulle följaktligen kunna bli föremål för ett positivt yttrande i enlighet med artiklarna 87 och 88 i fördraget och på grundval av undantaget i artikel 46 i förordning (EEG) nr 1785/81.

202. Eftersom anläggningen i Castiglion Fiorentino är belägen i en region som inte omfattas av mål 1 (inte ens vid tidpunkten då stöden betalades ut) uppgår det stödbelopp som Castiglionese hade kunnat få för genomförandet av de investeringar som föreskrevs i den särskilda åtgärdsplanen till högst 55 % av de stödberättigande kostnaderna (tillämplig stödnivå för investeringsstöd till sektorn för bearbetning och saluföring av jordbruksprodukter i regioner som inte omfattas av mål 1).

203. Stödets värde uppgår således till en bruttostödekvivalent av 5 500 miljoner lire (10 000 miljoner x 55 %).

204. När det gäller beräkningen av stödens värde anser kommissionen att värdet, även om Castiglionese hade kunnat betraktas som ett företag i svårigheter, inte får uppgå till samma belopp som lånen och RIBS kapitaltillskott. Faktum är att kommissionen inte fått ta del av några uppgifter som tyder på att Castiglionese, vid den tidpunkt som lånen och kapitaltillskotten beviljades, skulle har varit oförmöget att betala tillbaka. Dessutom har, enligt de italienska myndigheterna, tidsfristerna för återbetalning inte iakttagits fullständigt. Värdet av de stöd som Castiglionese har beviljats med tillämpning av CIPE:s beslut av den 16 april 1992 måste beräknas på det sätt som anges nedan i skälen 204.1, 204.2 och 204.3.

204.1 Förlängning med ytterligare tio år för kapitaltillskottet på 12 000 miljoner lire från 1984.

Värdet av detta kapitaltillskott motsvarar värdet av ett lån på tio år med 0 % i ränta med en amorteringsfri period på samma tid som lånet, dvs. tio år. Den tillämpliga räntesatsen för beräkningen av bruttostödekvivalent för stödet är gemenskapens referensränta vid den tidpunkt då stöden betalades ut (14,4 %).

204.2 Kapitalisering av en skuld på 20 000 miljoner lire och kapitaltillskott till ett företag till ett belopp av 10 000 miljoner lire.

Vid beräkningen av detta värde motsvarar varje kapitaltillskott ett lån med 0 % i ränta som löper över lika lång tid som kapitaltillskottet. Den tillämpliga räntesatsen för beräkningen av bruttostödekvivalent för stödet är gemenskapens referensränta vid den tidpunkt då stöden betalades ut (14,4 %). Eventuella ytterligare finansiella förmåner som beviljats i samband med kapitalisering av skulden på 20 000 miljoner lire måste naturligtvis också tas med i beräkningen, som till exempel nedsättningen till noll av räntan samma dag som skulden kapitaliserades).

204.3 Omfördelning av återbetalningen av återstående skuld 4 000 miljoner lire och ett förmånligt lån på 20 000 miljoner lire.

Bruttostödekvivalenten för dessa stöd (med beaktande av sänkningen av räntesatsen och den amorteringsfria perioden) beräknas med hjälp av gemenskapens referensränta vid den tidpunkt då stöden betalades ut (14,4 %).

205. Således kan konstateras att den del av de stöd som anges i skäl 204 och som överskrider det belopp på 5 500 miljoner lire i bruttostödekvivalent som Castiglionese helt legitimt hade kunnat ta emot som investeringsstöd är oförenlig med den gemensamma marknaden.

Stöd till förvärv av Castiglionese

206. De åtgärder som godkändes genom CIPE:s beslut av den 16 april 1992 kan inte betraktas som stöd till förvärv av aktiemajoritet i Castiglionese.

207. Dessa åtgärder riktade inte sig till någon särskild stödmottagare utan avsåg vilken som helst av den eller de eventuella köpare vars anbud antogs inom ramen för anbudsomgången, under förutsättning att de uppfyllde de kriterier som angavs i beslutet. Ett offentligt anbudsförfarande genomfördes under överinseende av konkursdomstolen i Rom inom ramen för Federconsorzis ackordsöverenskommelse och samtliga berörda aktörer inbjöds att lämna anbud.

VII. **SLUTSATSER**

208. De stöd som omfattas av detta beslut har inte anmälts till kommissionen i enlighet med artikel 88.3 i fördraget varför de har betalts ut olagligen, dvs. de har betalats ut utan att kommissionen givits tillfälle att yttra sig om huruvida de kan betraktas som förenliga med den gemensamma marknaden eller inte.

209. Dessutom är dessa stöd, av de skäl som anges ovan, oförenliga med den gemensamma marknaden eftersom de omfattas av det förbud som anges i artikel 87.1 i fördraget och inte kan omfattas av något av de undantag som anges i artikel 87.2 och 87.3.

210. I de fall då stöd är oförenliga med den gemensamma marknaden måste kommissionen använda sig av de befogenheter som den tilldelats genom domstolens dom av den 12 juli 1973 i mål 70/72 – Kommissionen/Tyskland ([30]), vilken bekräftas av domstolens dom av den 24 februari 1987 i mål 310/85 – Deufil/Kommissionen ([31]) och domstolens dom av den 20 september 1990 i mål C-5/89 – Kommissionen/Tyskland ([32]), och ålägga medlemsstaten att från stödmottagaren återkräva de stödbelopp som beviljats olagligen. Återkravet är nödvändigt för att den situation som rådde tidigare skall kunna återställas och de förmåner som stödmottagarna olagligen tilldelats från den dag då stödet betalades ut skall kunna elimineras.

211. Återkravet skall ske i enlighet med förfarandena i nationell lagstiftning. Stöden skall kvantifieras av Italien i enlighet med de kriterier som anges i detta beslut. Det belopp som skall återkrävas löper med ränta från och med den dag då stödet betalades ut till stödmottagarna till dess att det faktiskt återbetalas. Räntan skall beräknas på grundval av den referensränta som används vid beräkningen av bidragsekvivalenten inom ramen för regionalstöd.

212. Detta beslut är inte tillämpligt på de eventuella åtgärder som kommissionen kan komma att genomföra när det gäller finansiering av den gemensamma jordbrukspolitiken inom ramen för Europeiska utvecklings- och garantifonden för jordbruket (EUGFJ).

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

1. Följande stöd som Italien beviljat via det offentliga bolaget RIBS SpA är oförenliga med den gemensamma marknaden:

a) Stöd till Nusam SpA i form av kapitaltillskott på 5 000 miljoner lire (12 april 1988) och 2 500 miljoner lire (2 februari 1990).

b) Stöd till Sadam Abruzzo SpA i form av statliga garantier för 2 000 miljoner lire (12 september 1989) och 11 000 miljoner lire (2 februari 1990).

c) Stöd enligt CIPE:s beslut av den 26 juli 1990, dvs. omvandling av en skuld på 17 504 miljoner lire till oprioriterad skuld och prioritering av andra skulder framför denna vilket gynnade Sadam Abruzzo SpA och övriga fordringsägare som Nusam SpA hade skulder till; vidare sänkning av försäljningspriset för anläggningen i Celano, samt de fördelar för Sadam Abruzzo SpA som följde av övertagandet av skulden på 15 000 miljoner lire.

d) Stöd till Zuccherificio Castiglionese SpA i form av en statlig garanti för 41 000 miljoner lire (2 augusti 1991).

2. Följande stöd som Italien beviljat via det offentliga bolaget RIBS SpA den 26 juli 1990, till förmån för Sadam Abruzzo SpA är oförenliga med den gemensamma marknaden eftersom värdet av dessa, uttryckt som bruttostödekvivalent överstiger 15 000 miljoner lire:

a) Stöd i form av förvärv av en del av aktiekapitalet till ett belopp av 8 000 miljoner lire.

b) Stöd i form av ett lån på 11 000 miljoner lire på förmånliga villkor.

3. Följande stöd som Italien beviljat via det offentliga bolaget RIBS SpA den 16 april 1992 till förmån för Zuccherificio Castiglionese SpA är oförenliga med den gemensamma marknaden eftersom värdet av dessa, uttryckt som bruttostödekvivalent överstiger 5 500 miljoner lire:

a) Förlängning av återbetalningsfristen för ett kapitaltillskott på 12 000 miljoner lire med ytterligare tio år.

b) Stöd i form av kapitalisering av en skuld på 20 000 miljoner lire.

c) Stöd i form av omförhandling av en skuld på 4 000 miljoner lire.

d) Stöd i form av förvärv av en del av aktiekapitalet till ett belopp av 10 000 miljoner lire.

e) Stöd i form av ett lån med förmånlig ränta till ett belopp av 20 000 miljoner lire.

Artikel 2

1. Italien skall inom två månader från delgivningen av detta beslut vidta alla åtgärder som är nödvändiga för att från stödmottagarna återkräva det stöd som avses i artikel 1 och som olagligen redan utbetalats till dem.

2. Återkravet skall ske i enlighet med förfarandena i nationell lagstiftning. Det belopp som skall återkrävas löper med ränta från och med den dag då stödet betalades ut till stödmottagarna till dess att det faktiskt återbetalas. Räntan skall beräknas på grundval av den referensränta som används vid beräkningen av bidragsekvivalenten inom ramen för regionalstöd.

([30]) REG 1987, s. 813.
([31]) REG 1987, s. 901.
([32]) REG 1990, s. I-3437.

Artikel 3

1. Italien skall inom två månader från delgivningen av detta beslut underrätta kommissionen om vilken metod som använts för beräkningen av bidragsekvivalenten för de stöd som skall återbetalas.

2. Italien skall inom två månader från delgivningen av detta beslut underrätta kommissionen om vilka åtgärder som har vidtagits för att följa beslutet.

Artikel 4

Detta beslut riktar sig till Republiken Italien.

Utfärdat i Bryssel den 11 maj 1999.

På kommissionens vägnar

Franz FISCHLER

Ledamot av kommissionen